

Visplan Waal, Bijlandskanaal en Maas-Waalkanaal

Vanaf de Duitse grens tot aan Woudrichem, inclusief de uiterwaarden. **Tweede herziene versie, 2012.**

Statuspagina

Titel	Visplan Waal, Bijlandskanaal en Maas-Waalkanaal; van de Duitse grens tot aan Woudrichem. Tweede herziene versie, 2012
Samenstelling	VBC Waal Plus p/a Waaldijk 81 5327 AB HURWENEN
Redactie	R.A.A. van Aalderen (Sportvisserij Nederland)
E-mail	aalderen@sportvisserijnederland.nl
Homepage	http://waalplus.visstandbeheercommissie.nl

Bibliografische referentie:

VBC Waal Plus, 2012. Visplan Waal, Bijlandskanaal en Maas-Waalkanaal; van de Duitse grens tot aan Woudrichem; **Tweede herziene versie, 2012**. VBC Waal Plus, Hurwenen.

© VBC Waal Plus

Niets uit dit rapport mag worden vermenigvuldigd door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de copyright-houder.

Vastgesteld tijdens de VBC-vergadering van **15 november 2012**

Instemming door de visrechthebbende partijen middels een schriftelijke akkoordverklaring, aanwezig bij het secretariaat.

Inhoudsopgave

1	Inleiding.....	5
1.1	Aanleiding	5
1.2	Kaders, uitgangspunten en status visplan	5
1.3	Doelstellingen visplan.....	6
1.4	Werkwijze.....	6
1.5	Leeswijzer	6
2	Huidige situatie gebied en beleid	9
2.1	Gebiedsbeschrijving en begrenzing	9
2.2	Beleid en beheer visstand, visserij en watersystemen	11
3	Huidige situatie visserij, visserijbeheer en visstand	15
3.1	Visrechten en visserijgebruik.....	15
3.2	Visstand en viswatertype	20
3.3	Visuitzettingen	23
3.4	Visonttrekking	24
3.5	Vismortaliteit	25
3.6	Visserijkundig onderzoek, monitoring en vangstregistratie ...	26
3.7	Regelgeving	27
3.8	Controle en handhaving.....	28
3.9	Bereikbaarheid en bevisbaarheid	29
4	Gewenste situatie, streefbeelden en maatregelen	33
4.1	Visrechten en visserijgebruik.....	33
4.2	Visstand en viswatertype	33
4.3	Visuitzettingen	34
4.4	Visonttrekking	34
4.5	Vismortaliteit	35
4.6	Visserijkundig onderzoek, monitoring en vangstregistratie ...	35
4.7	Regelgeving	36
4.8	Controle en handhaving.....	36
4.9	Bereikbaarheid en bevisbaarheid	36
5	Uitvoeringsprogramma	39
6	Diversen en overige zaken.....	41
6.1	Communicatie	41
6.2	Monitoring en evaluatie	41
7	Bijlagen.....	42

---

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

In de Visstandbeheercommissie Waal Plus (VBC Waal Plus) werken de sportvisserij en de beroepsvissers samen aan een gemeenschappelijk visserijbeheer voor de Waal, Bijlandskanaal en Maas-Waalkanaal en de wateren in de bijbehorende uiterwaarden. Dit wordt beschreven in het voorliggende visplan. Het visplan beschrijft het huidige en voorgenomen visserijbeheer en de daarop afgestemde visserij door de sport- en beroepsvisserij in het VBC-beheergebied. Daartoe wordt in dit visplan vastgelegd welke vissoorten, in welke hoeveelheden, met welke vistuigen, op welke momenten en locaties, door welke vissers en met inachtneming van welke voorwaarden mogen worden bevestigd.

Dit visplan is opgesteld door de visrechthebbende partijen die samenwerken binnen de VBC Waal Plus. Rijkswaterstaat is als waterbeheerder zijdelings betrokken bij het opstellen van dit visplan. Het opstellen van het visplan is gefaciliteerd door Sportvisserij Nederland.

Met dit visplan wordt invulling gegeven aan de verplichting die het Ministerie van EL&I de huurders van visrecht op de Staatswateren heeft opgelegd om een visplan op te stellen.

1.2 Kaders, uitgangspunten en status visplan

Voor het Visplan Waal Plus zijn de volgende zaken kaderstellend en/of richtinggevend:

- De wensen van de beroepsvisserij en de sportvisserij ten aanzien van het visserijbeheer;
- De Europese Kaderrichtlijn Water (KRW);
- Vigerend beleid voor de Binnenvisserij van het Ministerie van EL&I (VBC's, Visplannen);
- Natura 2000. De uiterwaarden van de Waal zijn grotendeels aangewezen als Natura 2000-gebieden.
- Nationaal Aalbeheerplan (EL&I, 2009).

Het beheer en de visserij zullen – afgestemd op deze kaders – plaatsvinden conform de beschrijving in dit Visplan.

Dit visplan heeft betrekking op de wateren in het winterbed van de Waal, Bijlandskanaal en Maas-Waalkanaal, voor zover de visrechthebbenden akkoord gaan met dit visplan.

Het voorliggende visplan is een 'groeidocument'. Nog niet alle benodigde informatie was bij het opstellen van dit visplan beschikbaar. In dit visplan wordt daarom zo goed mogelijk de bestaande visserij beschreven en

wordt aangegeven welke activiteiten worden ondernomen om ontbrekende informatie te verzamelen. Door het visplan jaarlijks te evalueren en bij te stellen, ontstaat op den duur een volwaardig visplan.

Het visplan is door de visrechthebbenden geaccordeerd en getoetst door het Ministerie van EL&I aan de hiervoor genoemde kaders.

1.3 Doelstellingen visplan

Het specifieke doel van de VBC Waal met dit visplan is meerledig:

- Transparante regelgeving voor de visserij.
- Verkrijgen inzage in de visstand en de bevissing door middel van het verzamelen van gegevens.
- Verbeteren samenwerking tussen sport- en beroepsvisserij.
- Verduurzamen visserij.
- Bestrijden van stroperij.
- Afstemming visserij binnen de VBC.
- Voldoen aan de door het Ministerie van EL&I opgelegde verplichting een visplan op te stellen.

1.4 Werkwijze

Bij het schrijven van het visplan is gebruik gemaakt van het landelijke 'sjabloon visplan' opgesteld door Sportvisserij Nederland en de Combinatie van Beroepsvisserij. In de eerste plaats is het huidige visserijgebruik beschreven. Vervolgens zijn de wensen van sport- en beroepsvisserij als streefbeeld geformuleerd. Ten behoeve van de realisatie van het streefbeeld zijn maatregelen vastgelegd. De maatregelen zijn door Rijkswaterstaat als waterbeheerder beoordeeld op strijdigheid met de KRW-doelen. Na de beoordeling door Rijkswaterstaat is het visplan vastgesteld en ter goedkeuring voorgelegd aan het Ministerie van EL&I. Indien noodzakelijk zijn de gemaakte afspraken vastgelegd in schriftelijke toestemmingen, het grootste deel van de afspraken is echter onderdeel van de huurovereenkomsten geworden, via een aanwijzingsbrief van het Ministerie van EL&I.

De VBC wil de visserij duurzaam en ecologisch verantwoord uitvoeren en wil, waar mogelijk, de landelijke richtlijn voor het benutten van visstanden "Vissen met Verstand" (Werkgroep Visstandbeheer, 2003) volgen.

1.5 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt de huidige situatie van het gebied en het beleid dat betrekking heeft op visstandbeheer en visserij beschreven. In hoofdstuk 3 wordt de huidige situatie van de sport- en beroepsvisserij, het visserijbeheer en de visstand beschreven. Onder andere een overzicht van visrechten, visuitzetting en visonttrekkingen komen aan de orde.

De gewenste situatie, streefbeelden en maatregelen voor de visstand en

visserij worden in hoofdstuk 4 beschreven. In hoofdstuk 5 worden de voorgenomen maatregelen getoetst, waarna in hoofdstuk 6 een uitvoeringsprogramma is opgenomen, om de maatregelen ook daadwerkelijk te realiseren. Tot besluit staat in hoofdstuk 7 de evaluatieprocedure van dit visplan beschreven. Het Visplan wordt besloten met bijlagen.

2

Huidige situatie gebied en beleid

2.1 Gebiedsbeschrijving en begrenzing

Voorliggend visplan heeft betrekking op het winterbed van de Bijlandskanaal, de Waal en het Maas-Waalkanaal, vanaf de Duitse Grens tot aan de afgedamde Maas te Woudrichem.

Deze riviertak (met uitzondering van het Maas-Waalkanaal) is een vrij afstromende rivier.

Het gebied is in drie deelgebieden onder te verdelen:

1. Boven-Rijn en Bijlands Kanaal
2. Waal
3. Maas-Waalkanaal

2.1.1 Bijlands Kanaal en Waal

De Waal is de grootste en breedste rivier van Nederland. De rivier komt als Boven-Rijn bij Lobith ons land binnen, splitst zich bij Pannerden in het Pannerdensch-Kanaal en de Waal en gaat na ongeveer 80 kilometer over in de Boven-Merwede bij Woudrichem. De Waal wordt gevoed door regen- en smeltwater. Bij lage rivierafvoer voert de Waal ongeveer 80% van het Rijnwater af, bij hoge rivierafvoer wordt 67% afgevoerd. De gemiddelde afvoer is 1.500 m³, het maximale verschil in waterstand bedraagt 9 meter. Vanaf Zaltbommel is de invloed van het getij van de Noordzee merkbaar.

De gemiddelde breedte van de Waal is ongeveer 400 meter. Het oppervlak van het stromende deel van de Waal is 3.760 hectare, het oppervlak van de uiterwaardwateren 1.580 hectare en het oppervlak van het Maas-Waalkanaal is 120 hectare. Totaal gaat het om 5.460 hectare.

De hoofdfunctie van de Waal is het afvoeren van water en scheepvaart. Het is de drukste binnenvaartroute van Nederland. Doordat de Waal niet verstuwd is, is de rivier nog zeer dynamisch. Hoge en lage afvoeren wisselen zich af, waarbij de uiterwaarden regelmatig inunderen (ca 35 dagen per jaar). De brede uiterwaarden langs de Waal bieden veel ruimte voor natuur, een bekend natuurgebied is de Millingerwaard. In het kader van het project *Ruimte voor de Rivier* worden nog nieuwe natuurgebieden aangelegd.

De Waal is sterk door de mens beïnvloedt. De Waal is volledig bedijkt en over de gehele lengte liggen lange kribben om de rivier te fixeren. Hierdoor kan de rivier niet meer meanderen en zijn nevengeulen verdwenen. Door zand- en kleiwinning zijn er diverse (diepe) plassen in de uiterwaarden ontstaan. Enkele diepe plassen worden nu gebruikt als baggerdepot. In het kader van natuurontwikkeling worden de laatste jaren weer nevengeulen gegraven. De aangelegde nevengeulen zijn van belang als opgroeigebied van kenmerkende vissoorten.

De planologische kernbeslissing (PKB) Ruimte voor de Rivier heeft ook grote invloed op de Waal. De PKB heeft twee doelstellingen: het verruimen van de afvoercapaciteit om de veiligheid tijdens hoogwater te kunnen garanderen en het vergroten van de ruimtelijke kwaliteit van de Waal. Voor de visserij belangrijke Ruimte voor de Rivier projecten:

- kribverlagingen tussen Nijmegen en Gorinchem;
- aanleg nevengeulen bij Gendt en Lent;
- aanleg langsdammen bij Tiel en Ophemert in de binnenbocht;
- uiterwaardvergravingen in de Millingerwaard en de Munnikenland.

Verder is er nog een ambitieus programma 'Waalweelde' waarin gemeenten, waterschap, Rijkswaterstaat en bedrijven samenwerken om de Waal veiliger en economisch, ecologisch en recreatief aantrekkelijker te maken. Er zijn diverse ideeën voor projecten in de uiterwaarden. Deze projecten beogen vaak door herinrichting van de uiterwaarden meer natuur te creëren. Op de website www.waalweelde.nl is meer informatie over deze projecten te vinden.

2.1.2 Maas-Waalkanaal

Het Maas-Waalkanaal verbindt de Maas met de Waal en is in 1927 geopend. Het kanaal is ongeveer 13,5 kilometer lang en ligt in de provincie Gelderland, vlakbij Nijmegen. De breedte varieert tussen de 82 en 145 meter en het oppervlak van het Maas-Waalkanaal is 120 hectare. De gemiddelde diepte is ongeveer 5 meter. Het loopt van sluizencomplex Weurt, ten westen van Nijmegen naar het zuiden en eindigt in Heumen.

Topografische ondergrond: © Topografische Dienst, Emmen

Figuur 2.1 Overzichtskaart plangebied

2.2   Beleid en beheer visstand, visserij en watersystemen

2.2.1   Binnenvisserijbeleid

Het kader voor de visserij op de binnenwateren is de Visserijwet van 1963. Hierin zijn de bevoegdheden van de visrechthebbenden beschreven. Het Ministerie van EL&I hanteert voor de binnenvisserij het beleid dat de visserij moet passen bij de doelen die de waterbeheerder stelt op grond van de Europese Kaderrichtlijn Water (KRW). EL&I wil daarom dat visrechthebbenden in VBC-verband afspraken maken over de visserij en deze vastleggen in het visplan. De waterbeheerder dient het visplan te toetsen op basis van de vastgestelde maatlaten voor de visstand.

2.2.2   Europese Kaderrichtlijn Water

Doel van de Europese Kaderrichtlijn Water is om de waterlichamen in de betreffende stroomgebieden in 2015 in een goede ecologische en chemische toestand te krijgen en/of te houden. Er is hierbij uitstel mogelijk van 2 x 6 jaar, dus de eindtermijn is 2027. Om in 2015 de waterlichamen in een goede staat te krijgen of te houden zijn maatregelenpakketten samengesteld. Het betreft vooral inrichtingsmaatregelen. Maatregelen voor verbetering van de chemische kwaliteit moeten veelal Landelijk of Europees niveau worden genomen (bijvoorbeeld voor het stikstofbeleid).

KRW-doelen

De Boven-Rijn/Waal tot Zaltbommel wordt getypeerd als R7 (Langzaam stromende rivier / nevengeul op zand/klei). De Waal vanaf Zaltbommel tot aan Gorinchem wordt getypeerd als R8 (zoet getijdenwater (uitlopers rivieren) op zand/klei). De rivier wordt verder getypeerd als een sterk veranderd water. Dit betekent dat door onomkeerbare menselijke ingrepen het niet mogelijk is om de natuurlijke toestand te bereiken.

Het Maas-Waalkanaal is van het type M7b (grote diepe kanalen met scheepvaart) en wordt verder getypeerd als kunstmatig. Het is namelijk door de mens gemaakt op een plaats waar voorheen geen oppervlaktewater was. Het Maas-Waalkanaal is bovendien aangelegd voor de functies scheepvaart en industrie.

De huidige kwaliteit van het waterlichaam wordt uitgedrukt in een score ten opzichte van de natuurlijke toestand. De natuurlijke toestand is beschreven in een zogenaamde referentie. Deze referentie geeft aan hoe het waterlichaam er uit zou zien zonder menselijke verstoring. De huidige kwaliteit van de waterlichamen is uitgedrukt in een ratio van deze referentie, de zogenaamde ecologische kwaliteitsratio (EKR). Deze EKR-score ligt tussen nul en één, waarbij de score één staat voor de referentiesituatie. De KRW-doelstelling voor het waterlichaam is ook uitgedrukt in een EKR-score. De doelstelling is de huidige situatie na uitvoering van alle mogelijke en reële maatregelen. Deze doelstelling wordt het goed ecologisch potentieel (GEP) genoemd. Voor het GEP en een beschrijving van de huidige situatie van de wateren in het plangebied wordt verwezen naar het *Brondocument Waterlichaam Bovenrijn Waal*

(RWS Waterdienst, 2009a), het Brondocument Waterlichaam Sliedrechtse Biesbosch (RWS Waterdienst, 2009c) en het Brondocument Maas-Waalkanaal (RWS Waterdienst, 2009b).

Biologische kwaliteitselementen KRW

De Boven-Rijn / Waal heeft de KRW-typering R7 en R8. Voor deze typering is voor de verschillende elementen van de maatlat de goede ecologische toestand vastgesteld (GET=de referentiesituatie). Van deze GET is vervolgens een GEP afgeleid, wat dus het doel zal zijn voor de komende jaren.

- De maatlaten voor de visstand voor het type R7 (Boven-Rijn en Waal tot Zaltbommel) en R8 (Waal Zaltbommel-Gorinchem) zijn opgebouwd uit twee deelmaatlaten. Beide deelmaatlaten zijn opgebouwd uit kwaliteitselementen: Deelmaatlat soortensamenstelling (zie Tabel 2.1 en Tabel 2.3)
- Deelmaatlat abundantie (zie Tabel 2.2 en Tabel 2.4)

Tabel 2.1 Deelmaatlat voor soortensamenstelling vis voor watertype R7 (Molen, 2007)

	Slecht	Ontoereikend	Matig	Goed	Zeer Goed
Reofiele a, b soorten (aantal soorten)	< 10	10 - 11	12 - 14	15 - 16	> 16
Diadrome soorten (aantal soorten)	<3	3 - 4	5 - 7	8 - 9	> 9
Limnofiele soorten (aantal soorten)	0	1	2 - 3	4 - 5	> 5
Score	0,1	0,3	0,5	0,7	0,9

Tabel 2.2 Deelmaatlat voor abundantie vis voor watertype R7 (Molen, 2007)

	Slecht	Ontoereikend	Matig	Goed	Zeer Goed
Reofiele soorten (rel. dichtheid)	0 - 10%	10 - 20%	20 - 30%	30 - 40%	40 - 100%
Limnofiele soorten (rel. dichtheid)	0 - 1%	1 - 5%	5 - 10%	10 - 15%	15 - 100%
Score	0 - 0,2	0,2 - 0,4	0,4 - 0,6	0,6 - 0,8	0,8 - 1,0

Tabel 2.3 Deelmaatlat voor soortensamenstelling vis voor watertype R8 (Molen, 2007)

	Slecht	Ontoereikend	Matig	Goed	Zeer goed
Reofiele a, b soorten (aantal soorten)	< 10	10 - 11	12 - 14	15 - 16	> 16
Diadrome soorten (aantal soorten)	< 5	5 - 6	7 - 9	10 - 11	> 11
Limnofiele soorten (aantal soorten)	0	1	2 - 3	4 - 5	> 5
Score EKR	0,1	0,3	0,5	0,7	0,9

Tabel 2.4 Deelmaatlat voor abundantie vis voor watertype R8 (Molen, 2007)

	Slecht	Ontoereikend	Matig	Goed	Zeer Goed
Reofiele soorten (rel. dichtheid)	0 – 5%	5 – 15%	15 – 25%	25 – 35%	35 – 100%
Limnofiele soorten (rel. dichtheid)	0 – 1%	1 – 5%	5 – 10%	10 – 15%	15 – 100%
Score EKR	0 – 0,2	0,2 – 0,4	0,4 – 0,6	0,6 – 0,8	0,8 – 1,0

Het Maas-Waalkanaal heeft de KRW-typering 'M7b'. Voor deze typering is voor de verschillende elementen van de maatlat het maximale ecologische potentieel (MEP= referentiesituatie). Van deze MEP is vervolgens een GEP afgeleid, wat dus het doel zal zijn voor de komende jaren. De maatlat voor de visstand voor het type M7 is weergegeven in Tabel 2.5.

Tabel 2.5 Deelmaatlat vis voor het watertype M7b (Evers, 2007)

	MEP	GEP	Matig	Ontoereikend	Slecht
Aandeel brasem + karper (%)	≤ 50	65	65-80	80-90	> 90
Aandeel plantminnende vis (%)	≥ 10	5	2-5	1-2	< 1
Aantal soorten plantenminnende en migrerende vissen	> 4	4	3-4	2-3	< 2

De huidige score en doelstelling voor de visstand op de Boven-Rijn/ Waal en Maas-Waalkanaal is weergegeven in Tabel 2.6.

Tabel 2.6 Huidige situatie en doel voor de visstand

	EKR-score huidig	EKR-score doel (GEP)
Bovenrijn/Waal (tot Zaltbommel)	0,31 (matig)	0,5
Waal (vanaf Zaltbommel)	0,32 (matig)	0,46
Maas-Waalkanaal	0,33 (matig)	0,45

De tabel waarin GEP, GET en de huidige situatie voor alle maatlaten zijn beschreven is te vinden in Bijlage II.

2.2.3 Natura 2000

Natura 2000 is het samenhangende Europees ecologisch netwerk bestaande uit de gebieden aangewezen onder de Habitatrichtlijn. Dit netwerk moet de betrokken natuurlijke habitattypen en habitats van soorten in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding behouden of in voorkomend geval herstellen. Natura 2000 bestrijkt ook de onder de Vogelrichtlijn aangewezen gebieden. De instandhoudings-doelstellingen en eventuele wijziging van de begrenzing zijn beschreven in de aanwijzingsbesluiten van het Ministerie van EL&I. De Uiterwaarden Waal (gebiedsnummer 68) en de Gelderse Poort (gebiedsnummer 67) zijn de twee Natura2000-gebieden in het plangebied.

Het aanwijzingsbesluit vormt de basis voor het op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 op te stellen beheerplannen. In een beheerplan wordt onder meer vastgelegd hoe en wanneer de doelen voor een gebied gehaald worden (instandhoudingsdoelen). Een beheerplan moet worden vastgesteld binnen drie jaar nadat een gebied als Natura 2000-gebied is aangewezen. Het beheerplan wordt gezamenlijk opgesteld door alle betrokken (terrein) beheerders in het gebied.

Figuur 2.2 Natura2000-gebieden

2.2.4 Europese aalverordening en Nederlands aalbeheerplan

In 2009 is het Nederlands aalbeheerplan goedgekeurd door de Europese Commissie. Het plan zet in op een herstel van de Europese aalstand met behoud van een gereguleerde aalvisserij. Concreet houdt dit in dat sportvissers alle gevangen aal direct in hetzelfde water terug moeten zetten (deze regel is door Sportvisserij Nederland al per 1 januari 2009 ingevoerd) en dat de beroepsvissers vanaf 2010 niet meer op aal mogen vissen in de maanden september, oktober en november (in 2009 was dit oktober en november). In 2012 zal het effect van deze maatregel worden geëvalueerd.

2.2.5 Verbod aalvisserij

Voor de Waal, de uiterwaardwateren en het Maas-Waalkanaal geldt vanwege de dioxineverontreinigingen in aal en wolhandkrab een verbod voor het gebruik van de volgende vistuigen: aaldogger; aalfuik; aalhoekwant; aalkistje; aalzegen; ankerkuil; electrovisapparaat, visfuik en de peur. Daarnaast geldt er een verbod voor het in bezit hebben van aal en wolhandkrab. Het verbod is opgenomen in artikel 54c van de Visserijwet en artikel 28b van de Uitvoeringsregeling Visserij.

3 Huidige situatie visserij, visserijbeheer en visstand

3.1 Visrechten en visserijgebruik

3.1.1 Visrechten

De visrechten zijn in Bijlage IV beschreven en in Bijlage VIII (kaart 1) op kaart ingetekend. Op een groot deel van de Waal liggen heerlijke visrechten. In Figuur 3.1 is een overzicht van de ligging van de heerlijke visrechten weergegeven. Dit overzicht is slechts indicatief omdat heerlijke visrechten moeilijk verifieerbaar zijn.

Figuur 3.1 Heerlijke visrechten op de Waal

3.1.2 Beroepsvisserij

De beroepsvissers (zowel visrechthebbenden als schriftelijke toestemmingshouders) die zich aan dit visplan verbinden door het te ondertekenen zijn:

- Theo van der Zande;
- Henk Biesters;
- Arie Viveen;
- Willy Hol en
- Joop Viveen
- **Frans Komen.**

De overige beroepsvissers hebben Heerlijke Visrechten en vallen (nog) buiten dit visplan.

Voor de beroepsvisserij is de Waal vooral van belang vanwege de de visserij op snoekbaars, snoek, pootvis en wolhandkrab. In Bijlage VIII (kaart 1) is de visrechtsituatie op de Waal weergegeven. Rijkswaterstaat Oost Nederland beschikt ook over visrechtinformatie van de Waal. Beroepsvisserij vindt plaats op het gehele winterbed van de Waal

(inclusief de wateren tussen zomer en winter dijk) en er wordt gevisst met alle geoorloofde vistuigen **met uitzondering van aalvistuigen** gedurende de gehele wettelijk toegestane periode. Er wordt voornamelijk met de zegen gevisst op pootvis (brasem, kolblei en blankvoorn) in de wettelijk vastgestelde vangperiode.

Er wordt de komende jaren geen toename in de visserij verwacht.

Tabel 3.1   Overzicht van het visserijgebruik beroepsvissers

Visserijbedrijf Biesters (heerlijk visrecht)			
Type	intensiteit (per jaar)	Periode	aanpassingen
Zegenvisserij	Maximaal 20 trekken per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	250 meter lang, 40 mm maaswijdte
Staand want	10 perken, wisselend aantal dagen per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	140/160 mm maaswijdte

Visserijbedrijven A.C. Viveen			
Type	intensiteit (per jaar)	Periode	aanpassingen
Staand want	12 perken, wisselend aantal dagen per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	130/150 mm maaswijdte

Visserijbedrijven J. Viveen			
Type	intensiteit (per jaar)	Periode	aanpassingen
Zegenvisserij	Eén zegen, wisselend aantal dagen per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	170 meter, 40 mm maaswijdte

Visserijbedrijf Theo van der Zanden			
Type	intensiteit (per jaar)	Periode	aanpassingen
Zegenvisserij	Maximaal 20 trekken per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	Vist niet op de Waal

Visserijbedrijf Komen (heerlijk visrecht)			
Type	intensiteit (per jaar)	Periode	aanpassingen
Zegenvisserij	Eén zegen, wisselend aantal dagen per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	250 meter lang, 40 mm maaswijdte
Staand want	50 perken, wisselend aantal dagen per jaar	Gehele wettelijk toegestane periode	140/160 mm maaswijdte

3.1.3   Sportvisserij

Visdocumenten

Van het beheergebied is een groot deel opgenomen in de landelijke lijst van viswateren behorende bij de VISpas (zie Figuur 3.2 voor een indicatie). Daarnaast is een kleiner deel opgenomen in de federatieve lijst van viswateren (Midden Nederland). Verder hebben ook lokale hengelsportverenigingen visrechten op de Waal. Op een aantal gedeelten van het beheergebied heeft de sportvisserij geen visrecht. De actuele situatie van ingebracht water in de landelijke of federatieve lijst is te vinden op www.visplanner.nl.

Figuur 3.2 Schriftelijke toestemming voor sportvissers langs de Waal

Organisatie

In Bijlage V is een overzicht opgenomen van de hengelsportorganisaties met directe belangen in het beheergebied. In totaal gaat het om twee hengelsportfederaties en 22 hengelsportverenigingen.

Sportvisserij enquête

In 2008 is er een sportvisserij-enquête (respons van 32%) gehouden onder duizend leden van Federatie Midden Nederland (40.000 sportvissers). De getallen en percentages in hoofdstuk 3 die betrekking hebben op de sportvisserij zijn gebaseerd op deze enquête.

De sportvisser en de rivieren

Volgens de enquête vist 84% van de sportvissers wel eens op de rivier, dit is een groep van circa 34.000 sportvissers. Van de riviervissers vist 26% (ca. 8.700 personen) wel eens op de Waal. De gemiddelde visfrequentie is 28 keer per jaar. Kanttekening hierbij is dat de visfrequentie behoorlijk verhoogd wordt door vissers die meer dan 50 keer per jaar vissen. Naast de groep geënquêteerde sportvissers, zijn er ook sportvissers uit andere delen van Nederland en uit het buitenland op de Waal actief. Over deze groep is geen informatie beschikbaar.

Uit de enquête wordt duidelijk dat de rivieren van zeer groot belang zijn voor de sportvissers (zie Figuur 3.3).

Uit sportvisserijonderzoek op de IJssel is gebleken dat het jaarbezoek langs de IJssel op 72.000 vistrrips ligt. De lengte van de IJssel is 125 kilometer. Op basis van deze gegevens en de aanname dat het sportvisserijgebruik ongeveer gelijk is, wordt het jaarbezoek voor de Waal (84 km waal, 14 km maas-waalkanaal en 7 km bovenrijn) geschat op 60.000 vistrrips.

Figuur 3.3 Voorkeurswateren van de leden van Federatie Midden Nederland

Vislocaties

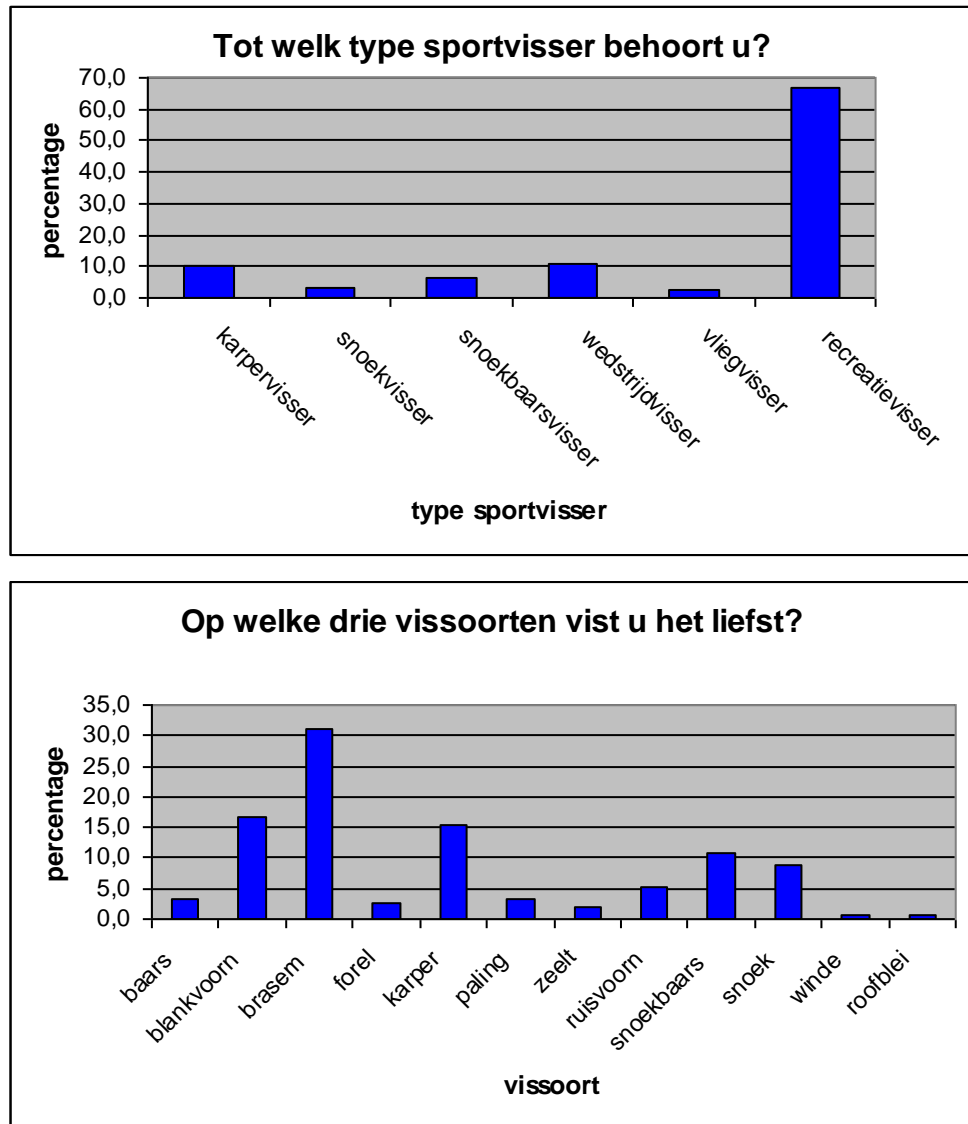
Het beheergebied biedt een grote variëteit aan visstekken, zoals kribben, zandstrandjes, kades en haventjes, oude rivierarmen, kolken, zandwin- en kleigaten en kanaal- of beekmondingen.

Bijlage VIII, kaart 2 bevat informatie over de voor de sportvisserij beschikbare oevers.

Vismethoden

De sportvissers op de rivier zijn als volgt te typeren:

- Recreatievisser (66,7%): vissen vooral op het goede bestand aan blankvoorn, brasem en kolblei en winde. Dit type vist met vaste hengel of feederhengel. In toenemende mate wordt ook gericht op barbeel gevist.
- Vliegvisser (1,9%): vissen vooral op het goede bestand aan blankvoorn en winde. Dit type vist wadend langs de oever.
- Karpervissers (7,4%): gespecialiseerde vissers die uitsluitend op karper vissen, vissen ook regelmatig 's nachts
- Snoekbaarsvisser (6,5%): gespecialiseerde vissers op snoekbaars.
- Snoekvisser (2,2%): gespecialiseerde vissers op snoek, maar ook andere roofvis als roofblei en baars.

Figuur 3.4 Typen sportvisseren en de voorkeur voor vissoorten in het gebied van Federatie Midden Nederland.

De visserijmethode en -locaties variëren met de dynamiek van het water. Bij hoogwater worden andere technieken en plaatsen gebruikt dan bij lage waterstanden. Op luwe plaatsen tussen kribben wordt vooral gevestigd op witvis, terwijl op de grens van felle stroming of in de stroming op roofvis of barbeel wordt gevestigd. Het aas wordt over het algemeen dicht bij de bodem aangeboden, dit geldt niet of in mindere mate voor vliegvisseren en de visserij met kunstaas.

Door de toenemende specialisatie van sportvisseren zijn bepaalde vissen door sportvisseren meer geliefd dan andere. Snoekbaars, roofblei, winde en barbeel worden gericht op de Waal bevestigd.

Wedstrijd vissen

Het wedstrijdvisseren vindt het jaar rond plaats. De wedstrijden worden niet centraal bijgehouden. Op basis van de wedstrijdadministratie van 2009 kunnen de volgende uitspraken worden gedaan.

Binnen het plangebied liggen 25 wedstrijdtrajecten (14 langs de rivier en 11 langs wateren in de uiterwaard). Per wedstrijdtraject langs de rivier worden jaarlijks gemiddeld 9 wedstrijden gehouden, de wedstrijdtrajecten in de uiterwaarden worden jaarlijks 6 maal gebruikt. De gemiddelde deelname per wedstrijd langs de rivier is 20 personen en in de uiterwaard 27 personen.

Lokvoer

Gebruik van lokvoer zal in het plangebied niet leiden tot eutrofiëringsproblemen vanwege de grote omvang en de stroming van het water.

In de nabije toekomst wordt een afname van de sportvisserij langs de Waal verwacht vanwege de grootschalige kribverlaging waardoor veel visstekken verdwijnen.

3.2 Visstand en viswatertype

3.2.1 Beschrijving viswatertype

De Waal is een gekanaliseerde zandrivier met veel scheepvaart. Het grootste wateroppervlak bestaat uit de hoofdgeul. Er zijn ook stromende en stilstaande nevengeulen en geïsoleerde plassen in de uiterwaarden. Het hele plangebied is een complex van diverse soorten wateren en habitats.

Doordat de Waal een vrij afstromende rivier is, is er sprake van een dynamische omgeving. De gemiddelde afvoer is 1.500 m³/sec, maar de afvoer kan variëren tussen de 500 en 9.000 m³/sec. Bij hoge afvoeren kan de stroomsnelheid oplopen tot 2 meter per seconde. De Waal stroomt het grootste deel van het jaar in het zomerbed, maar gemiddeld 35 dagen per jaar stroomt de Waal ook over (een deel van) de uiterwaarden. Het sediment varieert van fijn zand tot grof zand met plaatselijk grind. Dankzij variatie in stroomsnelheid als gevolg van kribben en nevengeulen kunnen zich naast de rheofiele soorten ook de volwassen levensstadia van eurytope soorten handhaven. De jonge levensstadia van rheofiele en eurytope soorten groeien op in de langzamer stromende zandige nevengeulen, in de strangen en in luwe delen tussen de kribben. Limnofiele soorten komen voor in de afgesloten strangen waar waterplanten tot ontwikkeling komen. Verder heeft de Waal ook een functie als doortrekgebied voor anadrome vissoorten als zalm, zeeforel, elft en houting die zich voortplanten in de bovenloop van de rivier of zijrivieren (STOWA, 2007).

3.2.2 Beschrijving visstand

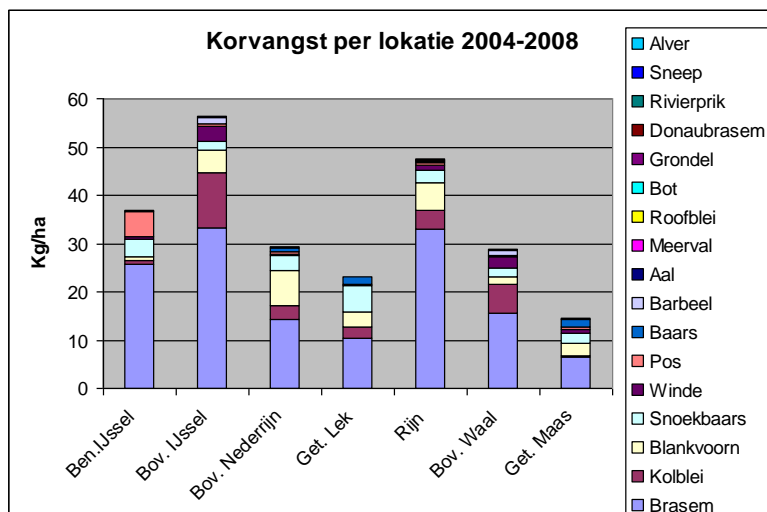
Door Rijkswaterstaat Waterdienst (2009d) is ten behoeve van het opstellen van visplannen een beschrijving gemaakt van de visstandsamenstelling en biomassa in IJssel, Waal en Neder Rijn. De

beschrijving is gebaseerd op de actieve en passieve bemonstering die wordt uitgevoerd in het kader van het MWTL-programma¹. De onderstaande beschrijving van de visstand is deels overgenomen van Rijkswaterstaat Waterdienst (2009d). Meer informatie over de visstand is te vinden in dit document, bijvoorbeeld over het verschil in visstand tussen de habitats oever, zijwater en hoofdstroom.

Op alle rivieren is brasem dominant en maakt 50 tot 75% van het totale bestand uit. Samen met kolblei, blankvoorn en snoekbaars is het bestand voor 90% gevuld. De overige 10% wordt door 13 soorten gevormd, waarvan barbeel, meerval, roofblei, sneep, rivierprik en donaubrasem opvallen, omdat ze nu talrijker zijn en nog worden dan ze 10 jaar geleden waren. In Figuur 3.5 en Figuur 3.6 wordt een vergelijking gemaakt van de visstand in de verschillende rivieren op basis van de korvangsten.

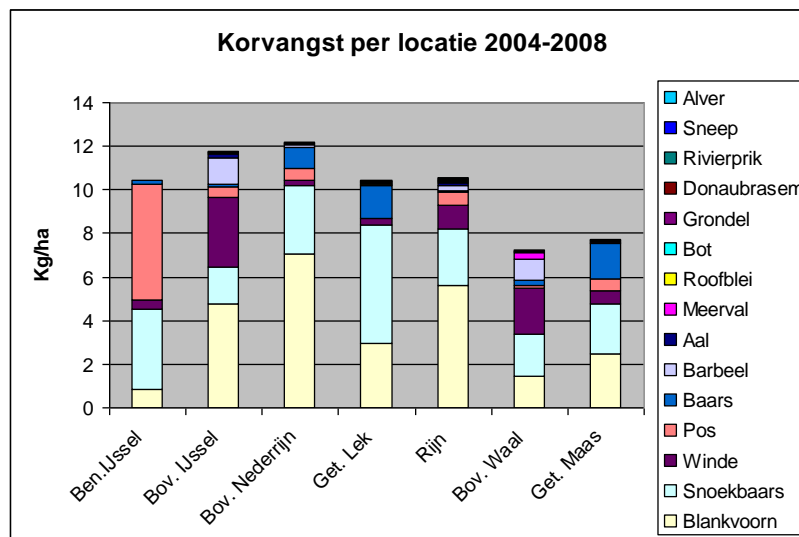
Op basis van de fuikvangsten (zie Figuur 3.7) wordt een beeld gekregen welke soorten voorkomen zonder uitspraak te doen over hoeveelheden of verhoudingen, omdat de vangst vooral bepaald wordt door de activiteit van de vissen zelf. De abundante soorten brasem, blankvoorn, kolblei, baars, snoekbaars en pos worden niet meegeteld. Heel veel meer dan een indruk welke soorten voorkomen levert het eigenlijk niet op. Voor een deel hangt dit ook af van de specifieke locatie van de fuik en het enthousiasme van de visser. De verschillen tussen de verschillende rivieren zijn hier ook deels door te verklaren.

De vangst op de Waal wordt qua gewicht gedomineerd door roofblei, gevolgd door bot, winde en snoek. In aantallen is de alver dominant, gevolgd door roofblei.

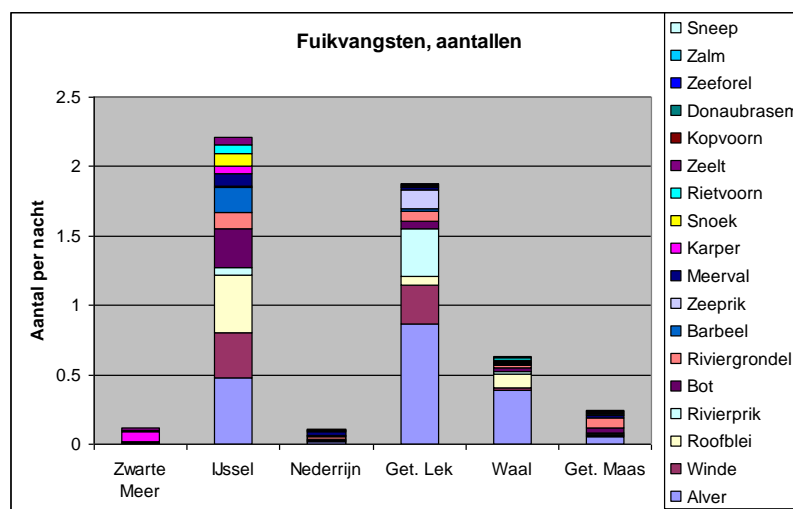
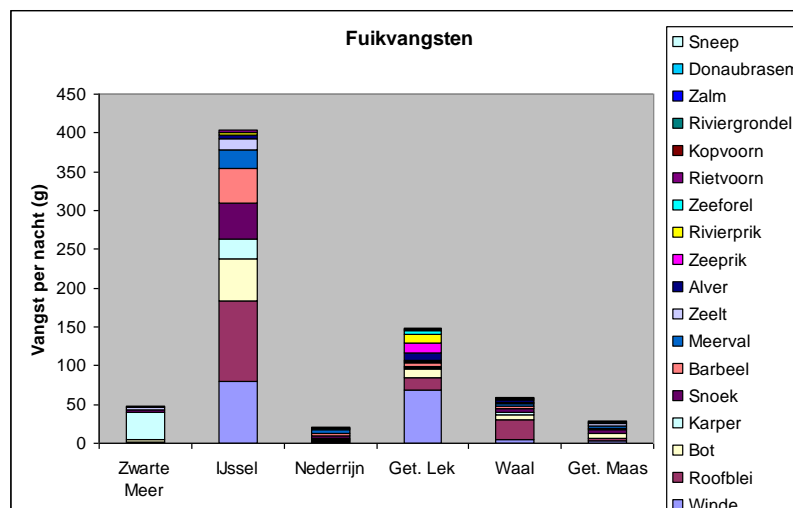

¹ MWTL: Monitoring van de Waterstaatkundige Toestand des Lands. Een landelijk monitoringsprogramma op de grotere wateren. Visstand is daar een onderdeel van. De vismonitoring is onderverdeeld in passieve vistuigen (door beroepsvissers) en actieve monitoring doormiddel van de kor (sleepnet) en het elektrovisapparaat (door IMARES).

Figuur 3.5 De vangstsamenstelling van de kor op 7 verschillende locaties uitgedrukt kg/ha gemiddeld over de jaren 2003-2008 (Lammens, 2009).

Figuur 3.6 De vangstsamenstelling over de jaren 2003-2008 van de kor op 7 verschillende locaties uitgedrukt kg/ha, exclusief brasem en kolblei (Lammens, 2009).

Figuur 3.7 De vangstsamenstelling van de fuiken uitgedrukt in gram (boven) en aantal vis (onder) per fuiknacht over de jaren 2003-2008 (Lammens, 2009).

3.2.3 Sportvisserij

De visstand wordt door de sportvisserij op verschillende wijzen beleefd. De laatste jaren wordt door sportvissers meer stroomminnende vis als barbeel en winde gevangen. Ook de opkomst van exoten valt op: de roofblei, kesslersgrondel en zwartbekgrondel worden zeer regelmatig door sportvissers gevangen. Op sommige plaatsen maken de grondels het grootste deel van de hengelvangst in aantallen uit. Een inheemse soort die de laatste jaren ook vaker wordt gevangen is de meerval.

De sportvisserij vindt dat de visstand op de rivier nog onvoldoende onderzocht is, om deze goed te kunnen beschrijven.

3.2.4 Beroepsvisserij

Beroepsvisserij ervaart een daling van de palingvangsten. De bestanden aan schubvis (snoekbaars en witvis) zijn goed.

3.3 Visuitzettingen

3.3.1 Sportvisserij

Op de Waal bij Kekerdom zijn in 2012 door Sportvisserij Nederland in samenwerking met het Wereld Natuur Fonds en Stichting ARK 43 exemplaren van de inheemse (maar in Nederland uitgestorven vissoort) Atlantische steur uitgezet. De steuren zijn voorzien van een merkje en inmiddels zijn 6 steuren terug gemeld. De uitgezette steuren hadden een gemiddelde lengte van 70 centimeter en komen uit een Frans kweekcentrum van Irstea (www.irstea.fr). De drie genoemde organisaties werken aan een internationaal Steurherstelplan.

Door één vereniging is in 2010 op een afgesloten plas in de uiterwaarden 40 kilo karper uitgezet.

Op het Maas-Waalkanaal heeft uitzet van karper plaatsgevonden. Op www.skp-maaswaalkanaal.nl is meer informatie te vinden. Het betrof in 2010 122 stuks spiegelkarper met een totaalgewicht van 230 kilogram. In 2011 200 kg spiegelkarper en 50 kg schubkarper, total 145 stuks. De karper was afkomstig van de kwekerij van de Firma Peschkes uit Duitsland. De uitzet was noodzakelijk vanwege een afname van de vangsten, waardoor er in 2010 nauwelijks karper werd gevangen. Beroepsvisser Van der Zanden heeft in 2010 aangegeven nooit karper tegen te komen op het Maas-Waalkanaal. Hierdoor mag worden aangenomen dat het bestand destijds zeer laag was. Het streven is jaarlijks ongeveer 1 kg/ha uit te zetten. Omdat in het eerste jaar veel verlies optreedt door sterfte, predatie en migratie wordt er 25% extra uitgezet om dit te compenseren.

3.3.2 Beroepsvisserij

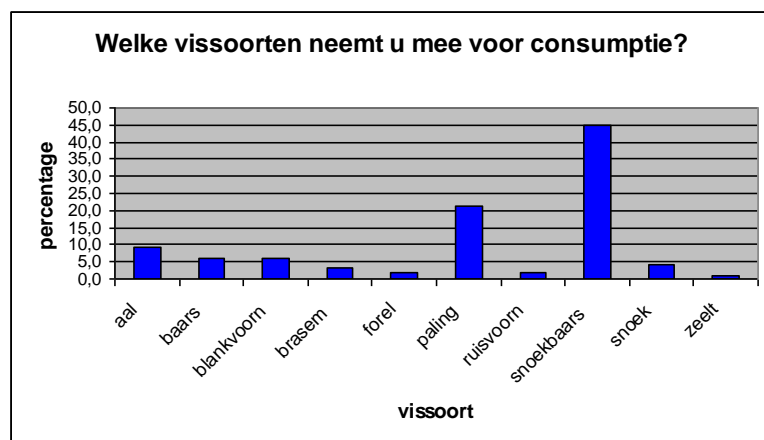
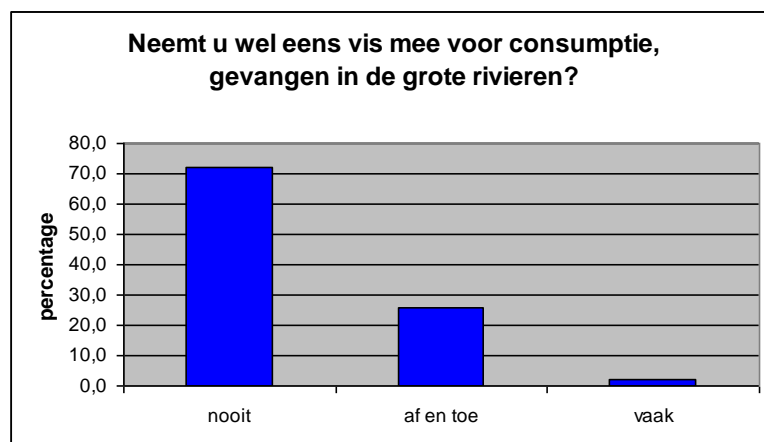
Door de beroepsvisserij is geen vis uitgezet.

3.4 Visonttrekking

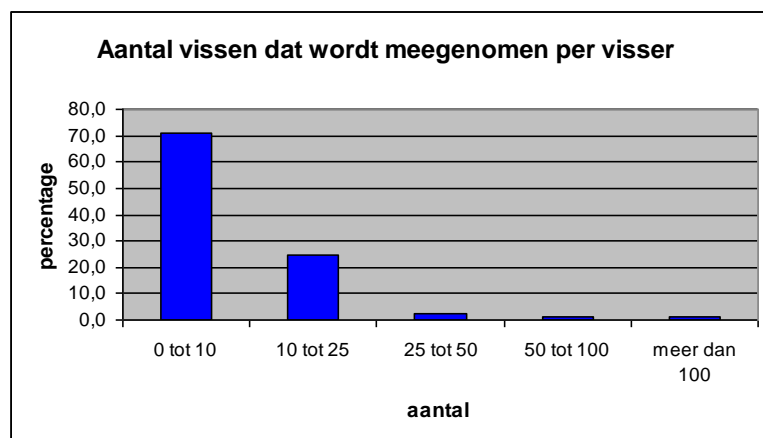
3.4.1 Sportvisserij

Sinds 2009 is er een meeneemverbod van paling ingesteld. De legale onttrekking van paling door sportvissers is derhalve nihil. Voor snoekbaars geldt er een meeneemlimiet van 2 per visdag. Veel snoekbaarsvissers maken hier geen gebruik van. Op basis van de nu beschikbare gegevens (verkregen met enquêtes) is het niet mogelijk een betrouwbare schatting te maken van de jaarlijkse onttrekking van snoekbaars. De onttrekking is waarschijnlijk aanzienlijk, aangezien 25% van de geënquêteerden (Bosman, 2007) aangeeft wel eens vis mee te nemen en dan vooral snoekbaars (zie Figuur 3.8). **Op basis van het sportvisserijonderzoek op de IJssel (Aalderen en Verspuid, in prep) wordt voorlopig aangenomen dat de onttrekking van snoekbaars op de Waal op hetzelfde niveau als op de IJssel ligt. De aanname is dat er jaarlijks 0,96 snoekbaarzen per hectare worden onttrokken door de sportvisserij.**

De inschatting is dat overige vis nauwelijks wordt onttrokken door sportvissers.

Figuur 3.8 Gegevens uit de enquête over de jaarlijkse onttrekking van vis door sportvisserij

3.4.2 Beroepsvisserij

In de onderstaande tabel zijn de gesommeerde onttrekkingsgegevens van de beroepsvissers Biesters, Hol, Komen, J. Viveen, A.C. Viveen en Van der Zanden opgenomen.

Tabel 3.2 Onttrekking beroepsvissers per jaar

Vissoort	onttrekking 2009		onttrekking 2010	
	kilogram	kg/ha	kilogram	kg/ha
snoekbaars	5150	0,96	5600	1,05
kolblei	1350	0,25	1250	0,23
brasem	8500	1,59	8300	1,55
snoek	890	0,17	990	0,19
karper	850	0,16	800	0,15
baars	700	0,13	700	0,13
voorn	7100	1,33	7560	1,42
barbeel	250	0,05	300	0,06
roofblei	450	0,08	250	0,05
grondel	600	0,11	800	0,15
alver	200	0,04	250	0,05
harder			12	0,00
Totaal	26040	4,88	26812	5,02

De onttrekking in kilogram per hectare is gebaseerd op het wateroppervlak bij normaal rivierpeil van de rivier en de uiterwaardwateren (5340 hectare), het Maas-Waalkanaal is hierbij niet opgenomen omdat daar geen onttrekking plaatsvindt.

3.5 Vismortaliteit

Door enkele visrechthebbenden wordt vermoed dat er gestroopt wordt op snoekbaars zowel met de hengel als met beroepsvistuigen. De illegale onttrekking van met name snoekbaars en paling wordt door de beroepsvisserij als substantieel ingeschat, mede omdat er de laatste jaren flinke schade is door diefstal van fuiken.

Van de overige oorzaken van vismortaliteit, wordt door de visrechthebbenden de invloed van de aalscholvers als substantieel gezien.

3.6 Visserijkundig onderzoek, monitoring en vangstregistratie

3.6.1 Rijkswaterstaat

- De Waal is opgenomen in het MWTL-programma. Dit betekent dat de rivier jaarlijks zowel actief als passief wordt bemonsterd:
  - Actieve monitoring: bemonstering met boomkor en elektrisch schepnet door IMARES (tot 2007) en Limens Divergens (2008/09) in voorjaar en najaar. Er worden 3 habitattypen bemonsterd (hoofdstroom, oeverzone, zijwateren). Er wordt altijd op dezelfde locatie bemonsterd, dit betreft *locatie 6* gelegen in de Gelderse Poort.
- Passieve monitoring: **de sinds 1993 gestandaardiseerde wekelijkse monitoring met fuiken is in 2010 gestaakt.**
- OBN-onderzoek 'Kansen voor riviervissen binnen natuurontwikkeling in uiterwaarden Rijn en Maas' (Dorenbosch, 2009). Er zijn langs de Waal negen locaties bemonsterd.
- In het kader van het project kribverlaging is in 2008 onderzoek gedaan in een aantal kribvakken tussen Nijmegen en Dodewaard (Dorenbosch, 2008).
- In het kader van het project kribverlaging wordt in 2010 onderzoek gedaan naar de effecten op de visstand. De resultaten zijn nog niet beschikbaar.
- In het kader van de Gelderse Visatlas is in 2009 onderzoek gedaan in enkele kribvakken. De resultaten zijn nog niet beschikbaar.

3.6.2 Sportvisserij

Individuele sportvissers kunnen hun vangst per vissessie via www.vangstenregistratie.nl of www.mijnvismaat.nl registreren. In de onderstaande tabel is een overzicht gegeven van de vangstregistraties van individuele sportvissers langs de Waal. Het aantal rapporteurs neemt sinds 2008 toe. De vangst per hengeluur varieert tussen de 0,13 en 0,77, dit getal zegt nog niet veel omdat het sterk afhangt van de vismethode. Verder is opvallend dat het aantal gevangen vissoorten (18) hoog is. Kanttekening daarbij is dat er veel nieuwe exotische vissoorten worden gevangen.

De deelname aan hengelvangstregistratie (HVR) is nog laag, maar neemt jaarlijks toe. Om HVR van meerwaarde te laten zijn zal de deelname nog groter moeten worden. De verwachting is dat door de komst van www.mijnvismaat.nl in 2012 de deelname groter wordt.

Tabel 3.3 Hengelvangstregistratie in 2008 - 2011

Jaar	Aantal deelnemers	Aantal uur	Vangst per uur	Aantal vissen	Vissoorten	Meest gevangen
------	-------------------	------------	----------------	---------------	------------	----------------

2008	6	120	0,13	15	barbeel, kopvoorn, snoek, winde, zeeforel, meerval	1. barbeel 2.snoek 3.kopvoorn
2009	13	670	0,21	141	baars, barbeel, blankvoorn, blauwneus, brasem, kesslersgrondel, meerval, roofblei, snoekbaars, winde, witvinggrondel, zeeforel	1. barbeel 2. winde 3. meerval
2010	20	386	0,77	176	Barbeel, Meerval, Brasem, Winde, Zwartbekgrondel, Snoekbaars, Blankvoorn, Kesslers grondel, Pontische stroomgrondel, Baars, Blauwneus, Roofblei, Karper, Kolblei, Ruisvoorn, Snoek, Witvinggrondel, Zeelt	1.barbeel 2.snoekbaars 3.brasem
2011	21	404	0,75	217	Barbeel, Snoekbaars, Winde, Brasem, Meerval, Zwartbekgrondel, Kesslers grondel, Baars, Alver, Blankvoorn, Roofblei, Pontische stroomgrondel, Snoek, Blauwneus, Riviergrondel, Giebel, Ruisvoorn, Witvinggrondel	1. barbeel 2. snoekbaars 3. winde

3.6.3 Beroepvisserij

De beroepsvissers geven sinds 2011 de jaarvangsten aan de secretaris van de VBC Waal door ten behoeve van het visplan.

3.7 Regelgeving

3.7.1 Sportvisserij

Voor het grootste deel van het plangebied dienen sportvissers in bezit te zijn van een VISpas, omdat dit deel is opgenomen in de landelijke of federatieve lijst van viswateren behorend bij de VISpas. De van toepassing zijnde regelgeving (algemene voorwaarden) is in de landelijke lijst omschreven. De landelijke en federatieve voorwaarden worden per 1-1-2013 gewijzigd en geüniformeerd. Op www.visplanner.nl is te vinden waar welke regelgeving geldt. De voor dit visplan relevante algemene voorwaarden zijn:

- Er mogen maximaal 2 hengels worden gebruikt, voorzien van alle wettelijk toegestane aassoorten.
- Er mogen maximaal tien vissen groter dan 15 cm per visdag worden behouden en meegenomen, waaronder **maximaal 2 snoekbaarsen**.
- Het meenemen van aal en karper is verboden
- **Het nachtvissen is alleen toegestaan met een nachtvistoestemming.**
- **Voor viswedstrijden is een wedstrijdvergunning verplicht.**

Naast de algemene voorwaarden gelden op delen van de Waal ook voorwaarden die in de VISpas zijn ingebracht door:

- Sportvisserij Zuidwest Nederland:
  - meeneemverbod van snoek;
- Federatie Midden Nederland:
  - meeneemlimiet per visdag van één snoek;

Op delen die niet zijn ingebracht in de VISpas gelden per visrechtgebende de volgende voorwaarden:

- HSV Onder Ons te Tiel:
  - verplicht gebruik onthaakmat bij karpervissen;
  - minimummaat voor snoek van 60 centimeter;
  - meeneemlimiet per visdag van 10 baarsen;

- visverbod binnen 25 meter afstand van beroepsvistuigen.
- HSV het Snoekje te Gendt:
  - barbelen direct na vangst loslaten;
  - meeneemlimiet per visdag van één snoekbaars.
- HSV De karper te Bemmelt:
  - visverbod tussen 23:00 en 6:00 uur.

3.7.2 Beroepsvisserij

Er geldt een verbod voor de visserij met aalvistuigen.

3.8 Controle en handhaving

Er zijn twee vormen van controle: publiekrechtelijk en privaatrechtelijk. Publiekrechtelijke controle wordt uitgevoerd door beëdigde ambtenaren (Politie, AID of BOA), privaatrechtelijke controle wordt uitgevoerd door vrijwilligers zonder strafrechtelijke bevoegdheid. De sanctionering is wettelijk geregeld. Per overtreding zijn boetebedragen vastgesteld. Deze zijn te vinden op de website van Sportvisserij Nederland.

3.8.1 Publiekrechtelijke controle door politie, nVWA of BOA's

De publiekrechtelijke controle in het beheergebied wordt uitgevoerd door de KLPD, BOA's in dienst van de sportvisserij of terreinbeherende organisaties.

De ervaringen van beroepsvissers zijn dat nVWA (voorheen AID) en KLPD controleren. BOA's zijn daarbij soms ook aan boord. Met deze organisaties is geen contact en derhalve niet bekend wat de controle-inspanning is. De controle is summier, maar wel meer dan voorheen.

Door de Federatie Midden Nederland zijn vier en door HSV Onder Ons te Tiel is één Bijzonder Opsporings Ambtenaren (BOA's) aangesteld. De BOA's worden ingezet om de visserijwet te handhaven. Vanwege het drukke scheepvaartverkeer wordt niet vanaf het water gecontroleerd, maar alleen vanaf de oever. Er wordt regelmatig samengewerkt met BOA's die in dienst zijn van Wild Beheer Eenheden (WBE's). Daarnaast hebben ook de terrein- en natuurbeherende organisaties BOA's in dienst die visserijwetcontroles uitvoeren.

De BOA's in het controlenetwerk van de sportvisserij registreren hun activiteiten in het 'BOA-registratiesysteem'. In 2011 zijn er 858 sportvissers gecontroleerd (19% meer dan in 2010). In 7% van de gevallen is een waarschuwing gegeven en in 11% van de gevallen is handhavend opgetreden. De meest voorkomende overtreding (zie Tabel 3.5) betreft het vissen zonder schriftelijke toestemming (46% van de overtredingen). De meeste controles vinden plaats rond Nijmegen, Druten en Zaltbommel (zie Figuur 3.9).

Figuur 3.9 Uitgevoerde BOA-controles in 2011 langs de Waal.

3.8.2 Privaatrechtelijke controle

De sportvisserijsector zet vrijwillige controleurs in, die zonder bevoegdheid sportvissers controleren. Hiermee controleert de sportvisserij zichzelf.

Uit de enquête (Bosman, 2007) blijkt dat jaarlijks 25 % van de sportvissers aan de rivier gecontroleerd wordt.

Tabel 3.4 Controle-inspanning door hengelsportverenigingen

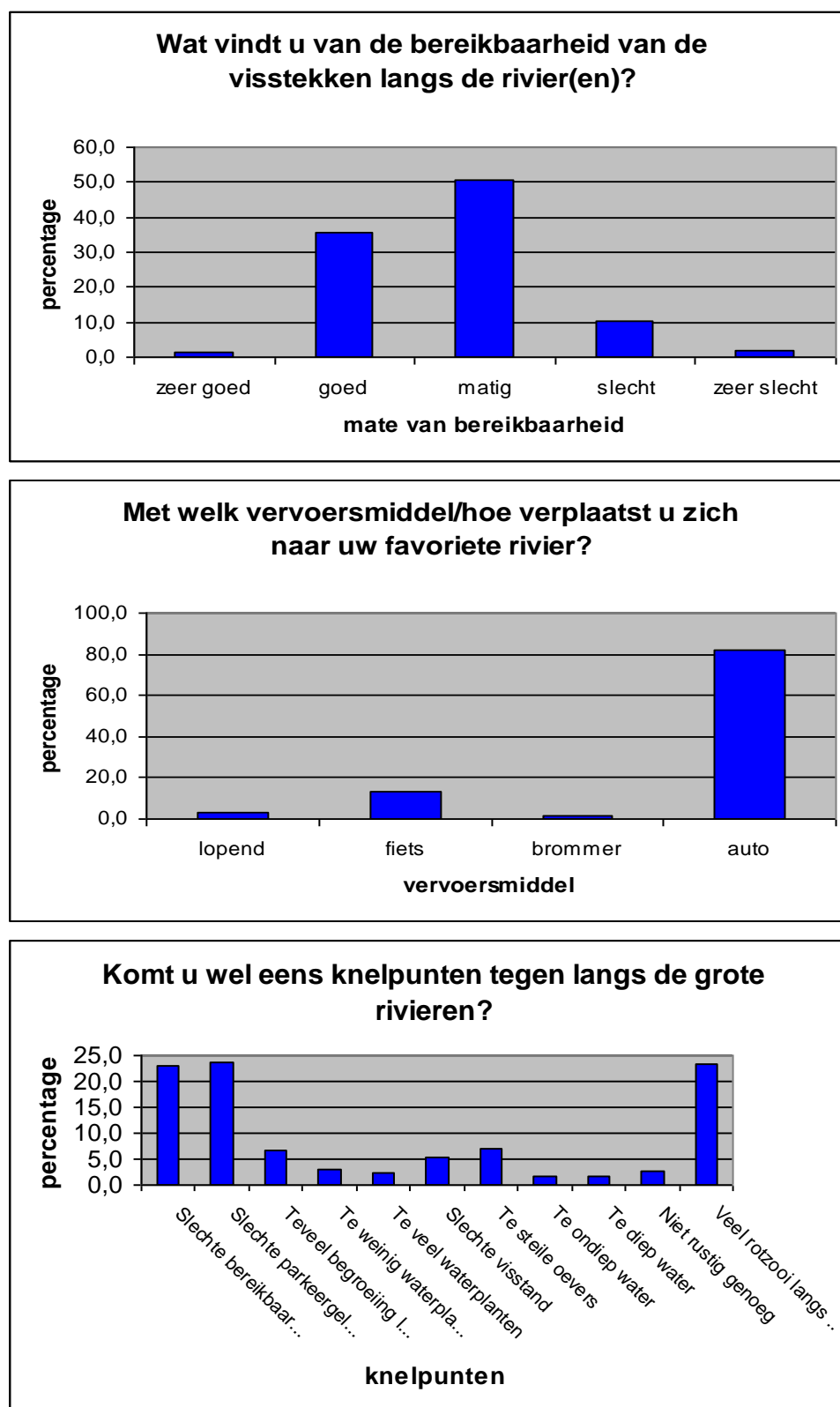
HSV	Controles / jaar	Controleurs
HSV Onder Ons, Tiel	15	2
HSV De Waalkanters, Druten	25	2
HSV De Elft, Haaften	3	2
HSV De Snoek, Gendt	50	4
HSV De Zeelt, Millingen ad Rijn	15	3
HSVD, Dodewaard	50	2
HSV Deest	50	2
HSV Loenensche Well, Ewijk	10	1
HSV De Karper, Bemmelen	100	2

3.9 Bereikbaarheid en bevisbaarheid

3.9.1 Sportvisserij

De locaties waar sportvisserij plaatsvindt en waar knelpunten ten aanzien van de bereikbaarheid aanwezig zijn, zijn weergegeven in Bijlage VIII

(kaart 2).

Figuur 3.10 Gegevens uit de federatie-enquête over bereikbaarheid, vervoersmiddelen en knelpunten

Hoewel de sportvissers graag op de rivieren vissen, ervaren veel

sportvissers toch knelpunten, met name op het gebied van bereikbaarheid (zie Figuur 3.10). Ruim 60% van de sportvissers ervaart de bereikbaarheid van de rivieroever als matig tot zeer slecht. Slechte parkeergelegenheid wordt vaak genoemd als knelpunt (bijna een kwart van de vissers). Van goede parkeergelegenheid is ruim 80% van de sportvissers afhankelijk, omdat die per auto naar de visstek gaan.

Door het project kribverlaging Waal, waarbij alle kribben gemiddeld 1,5 meter verlaagd worden, worden de knelpunten op het gebied van de bereikbaarheid en toegankelijkheid groter. De kribben staan door de kribverlaging namelijk het grootste deel van het jaar onder water (bijna 300 dagen), in tegenstelling tot de oorspronkelijke kribben. Hierdoor verdwijnen een groot aantal visstekken.

Door het project Langsdammen Waal tussen Tiel en Heerewaarden verdwijnen er ook visstekken op kribben. De sportvisserij is hierover in overleg met Rijkswaterstaat en de verwachting is dat er achter de langsdammen nieuwe visstekken beschikbaar zullen komen.

3.9.2

Beroepsvisserij

- De beroepsvisserij ervaart weliswaar een aantal knelpunten op het gebied van bereikbaarheid in het plangebied, maar aanvaardt deze als een gegeven.
- Door hoge stroomsnelheid en verharding van de oevers is slechts kleinschalige visserij mogelijk bij lage en gemiddelde waterstanden.
- De kribverlaging beperkt de mogelijkheden van de beroepsvissers aanzienlijk.

4 Gewenste situatie, streefbeelden en maatregelen

Door het uitblijven van de goedkeuring van het visplan door het ministerie van EL&I heeft de VBC Waal Plus de maatregelen uit het visplan van 2010 niet opgepakt. Een aantal maatregelen zijn deels door de partijen afzonderlijk wel uitgevoerd.

4.1 Visrechten en visserijgebruik

4.1.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- Handhaven huidige mogelijkheden.
- Visrechten uitbreiden.
- Oplossen knelpunten (zie kaart 2, Bijlage VIII).
- Visserijgebruik beter in kaart brengen.

Maatregelen

- Er worden geen wijzigingen voorzien in de sportvisserij.
- Sportvisserij Nederland zal in 2013-2014 een onderzoek naar het sportvisserijgebruik op de Waal uitvoeren.

4.1.2 Beroepsvisserij

Streefbeeld:

- Uitwisseling van rechten tussen sport- en beroepsvisserij zou mogelijk moeten zijn. Bijvoorbeeld in gebieden waar de beroepsvisser heerlijke visrechten heeft, kan deze toestemming geven aan de sportvisserij om te vissen, maar dan dient de beroepsvisser toestemming te krijgen van de sportvisserij in een ander gebied waar de sportvisserij aalvisrechten heeft.

Maatregelen

- Overleg optimalisering van visrechten door uitwisseling tussen sport- en beroepsvisserij.

4.2 Visstand en viswatertype

4.2.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- Het watersysteem is ecologisch gezond en biedt voldoende paai- en opgroeigelegenheid.
- Barbeel-, karper-, witvis- en snoekbaarsbestanden dienen op minimaal het huidige niveau gehandhaafd te worden, vanwege het sportvisserijbelang.

Maatregelen

- Geen.

4.2.2 Beroepsvisserij

Streefbeeld:

- Exotische krabben, grondels en andere invasieve soorten zoveel als mogelijk bestrijden.

Maatregelen

- Geen.

4.3 Visuitzettingen

4.3.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- Het spiegelkarperbestand op een zodanig niveau brengen dat de vangansen voor sportvissers op een goed niveau ligt en dat spiegelkarpermonitoring via hengelvangstregistratie mogelijk is.
- De populatie Atlantische steuren op de Rijntakken is weer gezond, de Waal vormt een belangrijke migratieroute voor de steur. Sportvisserij Nederland werkt samen met het Wereld Natuurfonds en Stichting ARK aan een internationaal Steurherstelplan.

Maatregelen

- Tot en met 2014 jaarlijkse uitzetten van 100 tot 200 kilogram karpers (van 1,5 kilo per stuk) op het Maas-Waalkanaal. Dit komt neer op circa 1 kg/ha (rekening houdend met 25% verlies in het eerste jaar na uitzet). De uit te zetten karpers zijn afkomstig van de firma Peschkes uit Duitsland.

4.3.2 Beroepsvisserij

Streefbeeld:

- De visstand is van voldoende kwaliteit en visuitzettingen zijn daardoor niet nodig.

Maatregelen

- Geen.

4.4 Visonttrekking

4.4.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- De meeneemlimiet voor snoekbaars dient overal gelijk te zijn.
- De sportvisserijregelgeving is in het hele plangebied gelijk.
- Regulering van de onttrekking geschiedt op basis van meeneemlimieten en minimummaten, aanpassing vindt plaats op basis van monitoringsgegevens, waarbij HVR leidend is.

Maatregelen

- Wijzigingen in de onttrekking door de sportvisserij worden niet verwacht, aangenomen wordt dat alleen snoekbaars onttrokken wordt.
- Sportvisserij Nederland zal in 2013-2014 onderzoek doen naar het sportvisserijgebruik – waaronder de visonttrekking – op de Waal.

4.4.2 Beroepsvisserij

Streefbeeld:

- Behoud brasem, kolbleij, snoekbaars, blankvoorn en wolhandkrab in fuiken. Behoud met de zegen gevangen snoekbaars.
- Het onttrekken van wolhandkrab en rivierkreeft is positief omdat deze soorten niet inheems zijn en mogelijk schade toebrengen aan het ecosysteem.
- De landelijke richtlijn 'Vissen met Verstand' dient waar mogelijk gevolgd te worden. Uitgangspunt is dat een deel van de visstand duurzaam onttrokken kan worden aan het systeem zonder dat dit leidt tot grote ecologische verschuivingen. In Bijlage VII staat een stappenplan voor het werken met 'Vissen met Verstand'.

Maatregelen

- Overleg met sportvisserij over betere beheersing en registratie onttrekking vis met hengels.
- Schubvisbenutting door beroepsvisserij op basis van principes zo als beschreven in Vissen met Verstand.
- Beroepsvisserij zullen meegevangen spiegelkarpers terugzetten, omdat deze door de sportvisserij worden uitgezet.

4.5 Vismortaliteit

4.5.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- Vismortaliteit ligt op een laag niveau.

Maatregelen

- Geen.

4.6 Visserijkundig onderzoek, monitoring en vangstregistratie

Streefbeeld:

- Meer inzicht in de trends in visstand op de rivier, in eerste instantie door een goede analyse van bestaande monitoringsgegevens.
- Meer inzicht in vangsten en onttrekking door onderzoek naar sportvisserij en door vangstregistratiesysteem voor beroepsvisserij.
- Beroepsvisserij registreren de vangsten van vissoorten die worden genoemd in de Flora en Faunawet of de Rode Lijst.
- Hengelvangstregistratie uitbreiden.
- Alle vangstgegevens worden centraal door de VBC verzameld, de uitkomsten worden door de VBC gebruikt voor het visserijbeheer.

Maatregelen

- In de VBC dient geagendeerd te worden hoe vangstgegevens verzameld zullen gaan worden.
- Beroepsvisserij registreren en rapporteren de vangsten aan de VBC

van de volgende vissoorten: Barbeel, Beekforel, Elrits, Fint, Gestippelde alver, Grote modderkruiper, Houting, Kopvoorn, Kroeskarper, Kwabaal, Meerval, Rivierprik, Rivierdonderpad, Serpeling, Snee, Steur, Zalm, Zeeforel, Blauwneus, Elft en Spiegelkarper.

- De Karperstudiegroep zal gevraagd worden jaarlijks de terugvangsten van uitgezette karpers te rapporteren.
- De sportvisserij zal jaarlijks de in [www.mijnvismaat](http://www.mijnvismaat.nl) gemelde vangsten van bijzondere vissoorten (hiervoor genoemd) rapporteren aan de VBC.

4.7 Regelgeving

4.7.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- Gelijktrekken regels over het hele gebied.
- Zo eenvoudig mogelijke regels.

Maatregelen

Mogelijkheden nagaan om de sportvisserijregelgeving overal gelijk te trekken.

4.8 Controle en handhaving

Streefbeeld:

- De visserijcontrole wordt uitgebreid.
- Aanpakken beroepsmatige visserij met hengel.
- Verbeteren samenwerking met de politie.
- Centrale organisatie van de controle.
- De VBC heeft een duidelijke visie op de handhaving van de visserij in het plangebied.
- Wellicht moeten we ook nog iets zeggen over de handhaving op het nachtvisserij. Die lijkt mij op de Waal erg belangrijk omdat er veel 's nachts wordt gevisst.

Maatregelen

- De VBC-partijen zullen stroperij en misstanden melden bij de nVWA of de KLPD te Tiel. Individuele sportvisserij worden over de meldingsmogelijkheden geïnformeerd.
- De VBC zal de voornemens op het gebied van visserijhandhaving vastleggen in een plan van aanpak.

4.9 Bereikbaarheid en bevisbaarheid

4.9.1 Sportvisserij

Streefbeeld:

- Bereikbaarheid en recht van overpad verbeteren en waarborgen, met name op de delen waar natuurorganisaties beheerder zijn of waar herinrichting gaat plaatsvinden.
- Oplossen knelpunten (zie Bijlage VIII, kaart 2).
- Organiseer het onderhoud van visstekken.

- Autoluw maken dijken door gemeentes: niet voor sportvisserij!
- Verbeteren bereikbaarheid en toegankelijk, creëer meer stekken.

Maatregelen

- Nader overleg met Rijkswaterstaat over kribverlaging om knelpunten op het gebied van de bereikbaarheid als gevolg van kribverlaging te verzachten.

4.9.2

Beroepsvisserij

Streefbeeld:

- Kribverlaging zo veel als mogelijk beperken.

Maatregelen

Geen.

5 Uitvoeringsprogramma

In de onderstaande tabel staan de maatregelen aangevuld met actoren en planning. De VBC heeft hier nog niet over gesproken. De tabel zal in een later stadium worden aangevuld.

Tabel 5.1   Uitvoeringsprogramma Visplan

Voorgenomen maatregelen	Wie	Wanneer
<i>4.1.1 Sportvisserijgebruik</i>		
<ul style="list-style-type: none"> De sportvisserij wordt niet aangepast. Sportvisserijonderzoek Waal. Overleg met beroepsvissers om elektrovisserij op wedstrijden af te stemmen. 	Sportvisserij Nederland	2013-2014
<i>4.1.2 Beroepsvisserijgebruik</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Overleg optimalisering visrechten door uitwisseling tussen sport- en beroepsvisserij. 		
<i>4.2.2 Visstand, beroepsvisserij</i>		
<ul style="list-style-type: none"> geen. 		
<i>4.3.1 Visuitzet, sportvisserij</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks 1 kilo per hectare karper uitzetten van ca 1,5 kg per stuk. 	KSN	Jaarlijks tot 2015
<i>4.4.1 Visonttrekking, sportvisserij</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Geen wijzigingen verwacht. 		
<i>4.4.2 Visonttrekking, beroepsvisserij</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Overleg met sportvisserij over betere beheersing en registratie onttrekking vis met hengels. Schubvisbenutting door beroepsvisserij op basis van principes zo als beschreven in Vissen met Verstand. Beroepsvissers zullen meegevangen spiegelkarpers terugzetten 		
<i>4.6 Visstandonderzoek en vangstregistratie</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Agenderen hoe vangstgegevens verzameld zullen worden. Registreren en rapporteren bijzondere soorten KSN vragen terugvangsten van uitgezette karpers te rapporteren 	<ul style="list-style-type: none"> VBC Sport/ Beroep KSN 	<ul style="list-style-type: none"> Jaarlijks Jaarlijks
<i>4.7.1 Regelgeving, sportvisserij</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Sportvisserijregelgeving overal gelijk trekken. 		
<i>4.8.1 Controle en handhaving</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Stroperij en misstanden melden bij nVWA of KLPD De VBC zal de voornemens op het gebied van handhaving vastleggen in een plan van aanpak. 	Allen VBC	Continu 2013
<i>4.9.1 Bereikbaarheid, sportvisserij</i>		
<ul style="list-style-type: none"> Nader overleg met Rijkswaterstaat over kribverlaging om knelpunten op het gebied van de bereikbaarheid als gevolg van kribverlaging te verzachten. 		

6 Diversen en overige zaken

6.1 Communicatie

Het visplan zal gecommuniceerd worden naar alle visrechthebbenden via een informatiebijeenkomst en het toesturen. Daarnaast zal het visplan - na een besluit van de VBC - op de website www.visstandbeheercommissie.nl worden geplaatst.

6.2 Monitoring en evaluatie

Op basis van het visplan zal jaarlijks een werkprogramma worden vastgesteld. Aan het begin van het jaar zullen de beschikbare monitorings- en registratiegegevens worden besproken. Op basis van de bespreking van de monitorings- en registratiegegevens zal het visplan eventueel jaarlijks worden bijgesteld voor 1 mei.

7

Bijlagen

Bijlage I	Literatuur/gebruikte informatie	43
Bijlage II	Tabel Maatlatten voor Waal en Maas-Waalkanaal	44
Bijlage III	Maatlat vis Grote Rivieren (type R7)	47
Bijlage IV	Tabel visrechten	49
Bijlage V	Overzicht visrechthebbenden en schriftelijke toestemminghouders	59
Bijlage VI	Voorbeeld vangstregistratie beroepsvissers	60
Bijlage VII	Toelichting bij werkwijze volgens Vissen met Verstand	61
Bijlage VIII	Kaarten	64
Kaart 1,	visrechten	65
Kaart 2,	Sportvisserijgebruik	68

Bijlage I   Literatuur/gebruikte informatie

- Aalderen, R. van en R. Verspui, in prep. Inventarisatie sportvisserijgebruik Amsterdam-Rijnkanaal, IJsselmeer en IJssel. Sportvisserij Nederland, Bilthoven.
- Bosman, F. en J. Kamman, 2007. Sportvisserijnota Midden Nederland; Deelrapport Enquête Sportvisserij. Federatie Midden Nederland, Arnhem.
- Dorenbosch, M., N. van Kessel, K. Groen & R. Beringen, 2008. Kribverlaging langs de Waal. Onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten in en langs de Waal. Natuurbalans – Limes Divergens BV, Nijmegen.
- Dorenbosch, M., N. van Kessel & F. Spikmans, 2009. Kansen voor riviervissen binnen natuurontwikkeling in uiterwaarden; Rijn & Maas. Tussenrapportage december 2009. Nederlands Centrum voor Natuuronderzoek: Stichting RAVON, Stichting Bargerveen, Radboud Universiteit Nijmegen en Natuurbalans – Limes Divergens, Nijmegen.
- Evers, C.H.M. & R.A.E. Knoben, 2007. Omschrijving MEP en maatlatten voor sloten en kanalen voor de Kaderrichtlijn Water. STOWA, Utrecht.
- KSN regio Zwolle, 2005. Het IJssel Spiegelkarperproject, evaluatie 2000-2004. Karperstudiegroep Nederland, regio Zwolle.
- Molen, D.T. van der & R. Pot, 2007. Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de Kaderrichtlijn Water. STOWA, Utrecht.
- RWS Waterdienst, 2009 a. Brondocument waterlichaam Bovenrijn Waal; Doelen en maatregelen rijkswateren. Ministerie van VenW, Rijkswaterstaat.
- RWS Waterdienst, 2009 b. Brondocument waterlichaam Maas-Waalkanaal; Doelen en maatregelen rijkswateren. Ministerie van VenW, Rijkswaterstaat.
- RWS Waterdienst, 2009c. Brondocument waterlichaam Sliedrechtse Biesbosch, Beneden Merwede, Boven Merwede, Afgedamde Maas noord en Waal (NL94_3); Doelen en maatregelen rijkswateren. Ministerie van VenW, Rijkswaterstaat.
- RWS Waterdienst, 2009d. Visstandsamenstelling en biomassa in IJssel, Waal en Nederrijn; Uitwerking MWTL gegevens. Ministerie van VenW, Rijkswaterstaat, Lelystad.
- STOWA, 2002. Handboek Visstandbemonstering. Stichting Toegepast Onderzoek Waterbeheer. Rapport 2002/07. STOWA, Utrecht.
- STOWA, 2007. Referenties en maatlatten voor natuurlijke watertypen voor de kaderrichtlijn water. STOWA, Utrecht
- Werkgroep Visstandbeheer, 2003. Vissen met Verstand; Richtlijnen aanpak benutting van visstanden voor Visstandbeheercommissies (VBC's). Werkgroep Visstandbeheer, Nieuwegein.

Bijlage II Tabel Maatlatten voor Waal en Maas-Waalkanaal

Overzichtstabel huidige toestand en doelstellingen ecologie en chemie voor de Boven-Rijn / Waal tot aan Zaltbommel (R7)

Parameter/ kwaliteits- element	Eenheid/ beoordeelings- criterium	Huidig (2006 t/m 2008)	GET	GEP	Matig	Ontoereikend	Slecht	Prognose 2015
Overige relevante stoffen		1* lijns	2* lijns	Norm				
Koper	(µg/l)	6,51		3,8				
Zink	(µg/l)	6,34 / 39,2		7,8 / 15,6 (MAC)				
Kobalt	(µg/l)	0,13		0,089				
Thallium	(µg/l)	0,021		0,013				
PCB 101	(µg/kg ds)	10		8				
PCB 118	(µg/kg ds)	8,3		8				
PCB 138	(µg/kg ds)	12,1		8				
PCB 153	(µg/kg ds)	16,8		8				
PCB 180	(µg/kg ds)	8,2		8				
Fysisch chemisch ondersteunende parameters								
Temperatuur	(Celsius)	27,3		25	25	27,5	30	>30
Zuurstof	(%)	98		70-120	70-120	60-70 / 120-130	50-60 / 130-140	<50 / >140
Chloride	(mg/l)	75		150	150	200	250	>250
pH		8,0		6,0-8,5	6,0-8,5	8,5-9,0 / <6,0	9,0-9,5	>9,5
Doorzicht								
P	(mg/l)	0,14		0,14	0,14	0,19	0,42	>0,42
N	(mg/l)	2,57		2,5	2,5	5	7,5	>7,5
Biologische kwaliteitselementen								
Fytoplankton	EKR							
Macrofyten/ fytobenthos	EKR	0,25		0,6	0,28	0,19	0,09	0
Macrofauna	EKR	0,33		0,6	0,5	0,33	0,17	0
Vissen	EKR	0,31		0,6	0,5	0,33	0,17	0
Goede Ecologische Toestand								
Prioritaire en overige stoffen								
Som benzo(ghi) peryleen en indenopyreen	(µg/l)	0,011		0,002				
Goede Chemische Toestand								
Totaal								

en chemie voor de Waal vanaf Zaltbommel tot aan Gorinchem (R8)

Parameter/ kwaliteits- element	Eenheid/ beoordelings- criterium	Huidig (2006 t/m 2008)	GET	GEP	Matig	Ontoereikend	Slecht	Prognose 2015
<i>Overige relevante stoffen</i>		1 ^e lijns	2 ^e lijns	Norm				
Koper	(µg/l)	5,59		3,8				
Kobalt	(µg/l)	0,14		0,089				
Thallium	(µg/l)	0,017		0,013				
PCB 101	(µg/kg ds)	9		8				
PCB 138	(µg/kg ds)	10		8				
PCB 153	(µg/kg ds)	13,5		8				
<i>Fysisch chemisch ondersteunende parameters</i>								
Temperatuur	(Celsius)	27,3	25	25	27,5	30	>30	
Zuurstof	(%)	98	70-120	70-120	60-70 / 120-130	50-60 / 130-140	<50 / >140	
Chloride	(mg/l)	77	300	300	350	400	>400	
pH		8,0	6,0-8,5	6,0-8,5	8,5-9,0 / <6,0	9,0-9,5	>9,5	
Doorzicht								
P	(mg/l)	0,13	0,14	0,14	0,19	0,42	>0,42	
N	(mg/l)	2,58	2,5	2,5	5	7,5	>7,5	
<i>Biologische kwaliteitselementen</i>								
Fytoplankton	EKR							
Macrofyten/ fytobenthos	EKR	0,55	0,6	0,6	0,4	0,2	0	
Macrofauna	EKR	0,25	0,6	0,44	0,29	0,15	0	
Vissen	EKR	0,32	0,6	0,46	0,31	0,15	0	
Goede Ecologische Toestand								
<i>Prioritaire en overige stoffen</i>								
Som benzo(ghi) peryleen en indenopyreen	(µg/l)	0,006	0,002					
Goede Chemische Toestand								
Totaal								

Overzichtstabel huidige toestand en doelstellingen ecologie en chemie voor het Maas-Waalkanaal (M7b)

Parameter/ kwaliteits- element	Eenheid/ beoordelings- criterium	Huidig (2006 t/m 2008)	GET	CEP	Matig	Ontoereikend	Slecht	Prognose 2015
Overige relevante stoffen		1 ^a lijn	2 ^a lijn	Norm				
Koper	(µg/l)	5,78		3,8				
Zink	(µg/l)	10,8 / 28,3		7,8 / 15,6 (MAC)				
Kobalt	(µg/l)	0,23		0,089				
Thallium	(µg/l)	0,12		0,013				
PCB 101	(µg/kg ds)	10,8		8				
PCB 118	(µg/kg ds)	9		8				
PCB 138	(µg/kg ds)	19,4		8				
PCB 153	(µg/kg ds)	26,4		8				
PCB 180	(µg/kg ds)	17,4		8				
Fysisch chemisch ondersteunende parameters								
Temperatuur	(Celsius)	23,9		25	27,5	30	>30	
Zuurstof	(%)	93		40-120	35-40 / 120-130	30-35 / 130-140	<30 / >140	
Chloride	(mg/l)	42		300	350	400	>400	
pH		7,9		5,5-8,5	<5,5 / 8,5-9,0	9,0-9,5	>9,5	
Doorzicht				0,65	0,45	0,3	<0,30	
P	(mg/l)	0,21		0,25	0,5	1,25	>1,25	
N	(mg/l)	3,94		3,8	7,6	19	>19	
Biologische kwaliteitselementen								
Fytoplankton	EKR	0,8		0,6	0,4	0,2	0	
Macrofyten/ fytobenthos	EKR	0,34		0,35	0,23	0,11	0	
Macrofauna	EKR	0,53		0,6	0,4	0,2	0	
Vissen	EKR	0,33		0,45	0,3	0,15	0	
Goede Ecologische Toestand								
Prioritaire en overige stoffen								
Som benzo(ghi) peryleen en indenopyreen	(µg/l)	0,009		0,002				
Goede Chemische Toestand								
Totaal								
		Vrijwel ongewijzigd			Sterk veranderd en kunstmatig aangelegd ¹⁾			
Zeer goed	0,8				EKR is kleiner dan 0,6 ²⁾			
Goed	0,6							
Matig	0,4							
Ontoereikend	0,2							
Slecht	0							

¹⁾ De kleuren in deze maatlaten zouden respectievelijk donkergrijs en lichtgrijs gearceerd moeten worden.

Dit is om reden van leesbaarheid niet gedaan.

²⁾ Voor sterk veranderde waterlichamen heeft minimaal één kwaliteitselement een EKR kleiner dan 0,6 (op de GET-maatlat).

Overgenomen uit "Brondocument Bovenrijn Waal" (RWS Waterdienst, 2009a),
"Brondocument Sliedrechtse Biesbosch" (RWS Waterdienst, 2009c) en
"Brondocument Maas-Waalkanaal" (RWS Waterdienst, 2009b)

Bijlage III Maatlat vis Grote Rivieren (type R7)

De maatlat voor de visstand is opgebouwd uit twee deelmaatlaten. Beide deelmaatlaten zijn opgebouwd uit kwaliteitselementen. De vis maatlat voor de grote rivieren (type R7) bestaat uit:

- Deelmaatlat soortensamenstelling, die is opgebouwd uit:
  - Soortensamenstelling diadrome vis
  - Soortensamenstelling rheofiele vis
  - Soortensamenstelling limnofiele vis
- Deelmaatlat abundantie, die is opgebouwd uit:
  - Relatieve abundantie rheofiele vis
  - Relatieve abundantie limnofiele vis

De score op de maatlat vis is de gemiddelde score van de deelmaatlaten.

Deelmaatlat Vis soortensamenstelling grote rivieren (R7)

Diadroom (10)		Rheofiel (17)		Limnofiel (6)	
Aal	10=0,9	Alver	17=0,9	Bittervoorn	6=0,9
Bot	8=0,7	Barbeel	15=0,7	Grote	4=0,7
Driedoornige	5=0,5	Elft	12=0,5	modderkruiper	2=0,5
stekelbaars	3=0,3	Houting	10=0,3	Kroeskarper	1=0,3
Elft	<3=0,1	Kleine	<10=0,1	Ruisvoorn	0=0,1
Houting		modderkruiper		Vetje	
Rivierprik		Kopvoorn		Zeelt	
Steur		Kwabaal			
Zalm		Rivierdonderpad			
Zeeforel		Riviergrondel			
Zeeprik		Rivierprik			
		Serpeling			
		Sneep			
		Steur			
		Winde			
		Zalm			
		Zeeforel			
		Zeeprik			

NB: in de rechterkolom is per gilde de score verdeling weergegeven. Bijvoorbeeld 10=0,9 betekent: 10 soorten van het gilde aangetroffen in de bemonstering betekent een score van 0,9. Per gilde is zo een score te bepalen. De gemiddelde score over de gildes is de score op de deelmaatlat.

Deelmaatlat Vis abundantie grote rivieren (R7)

Rheofiel, relatieve dichtheid		Limnofiel, relatieve dichtheid	
Alver	100%=1,0	Bittervoorn	100%=1,0
Barbeel	40%=0,8	Grote modderkruiper	15%=0,8
Elft	30%=0,6	Kroeskarper	10%=0,6
Houting	20%=0,4	Ruisvoorn	5%=0,4
Kleine modderkruiper	10%=0,2	Vetje	1%=0,2
Kopvoorn	0% = 0,0	Zeelt	0% = 0,0
Kwabaal	(Lineair interpoleren)		(Lineair interpoleren)
Rivierdonderpad			
Riviergrondel			
Rivierprik			
Serpeling			
Sneep			
Steur			
Winde			
Zalm			
Zeeforel			
Zeeprik			

NB: in de rechterkolom is per gilde de score verdeling weergegeven. Bijvoorbeeld 100%=0,9 betekent: indien 100% van het vangstgewicht bestaat uit soorten van het betreffende gilde geeft dat een score van 0,9. Per gilde is zo een score te bepalen. De gemiddelde score over de gildes is de score op de deelmaatlat.

Bijlage IV Tabel visrechten

Toelichting: in onderstaande tabel is per visrechtgebied aangegeven wie de visrechthebbende (de huurder) is, welke type visrecht het betreft, wat de omschrijving van het gebied is conform de huurovereenkomst. De nummers in de kolom gebiedcode corresponderen met kaart 1 in Bijlage VIII. De visrechtgegevens zijn verzameld via de administratie van de Kamer voor de Binnenvisserij.

Via www.visplanner.nl kan per visrechtgebied worden nagegaan welke sportvisserijregels gelden.

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL08626	A. van Triest	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08626	H.J. Selten	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08626	F Komen	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08628L	HSV De Zeelt, Millingen	schub	nee	a. de linkerhelft van de Bovenrijn (Bijlands Kanaal) voor zover behorend tot Duits grondgebied, van de lijn over de torens van Lobith en Keeken af, tot aan de grens tussen Millingen en Bimmen (waaronder begrepen het Vossengat en de Kleefse Vaart)
WL08655L	HJ Selten	volledig	ja	Het visrecht in de Rijn en Waal vanaf de Veerdam te Doornenburg tot het viswater in de Bovenrijn.
WL08660R	F Komen	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08675R	HSV De Snoek, Gendt	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08675R	A. van Triest	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08675R	H.J. Selten	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08675R	F Komen	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08701L	A. van Triest	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08701L	H.J. Selten	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL08701L	F Komen	volledig	ja	Het Bijlandschkanaal en de Waal: 1. Bylandskanaal (862.600 tot 866.00) 2. Waal rechter oever (867.500 tot 878.470) 3. Waal linker oever (870.100 tot 877.000)
WL08730R	HSV De Snoek, Gendt	schub	ja	De wateren in de Gendtse Polder
WL08732L2	HSV De Zeelt, Millingen	volledig	nee	het visrecht en het looprecht nabij het gedeelte tussen de "Kaliwaal" en de "Kekerdome Strang", ten noord-oosten van de doorbraak tussen voornoemde wateren, gelegen westelijk van de Duffeltdijk, kadastraal bekend gemeente Leuth, sectie A, nummer 381 gedeeltelijk, ter grootte van ongeveer 0.50.00 ha, zoals aangegeven op bijgaande voor echt erkende kaart, hierna te noemen het gehuurde.
WL08738L	NHV De Voorn, Nijmegen	volledig	ja	het water in het gebied gelegen in de Ooypolder in de Heerlijkheid Ooy-Persingen, de wateren gelegen tussen de navolgende wegen Ooyse Bandijk, Persingenstraat, Kerkdijk, Kapitteldijk, vanaf Halve Galg de Erlecomse Weg, Erlecomsedijk, Ooyse Bandijk, met uitzondering van het gedeelte Ooyse Graaf, waarvan het Polderdistrict Circul van de Ooy het heerlijke visrecht heeft afgekocht en de zgn. Wielen (welke aan D.W.S. zijn verhuurd) en de visrechten van waterpartijen in eigendom van de heer Jurgens, welke zijn verkocht en overgedragen op 1 januari 1999, een en ander zoals omschreven in de gerechtelijke uitspraak van het Hof te Arnhem (1 ^e kamer), 13 november 1930 (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Fockema Andreae en Meindcrsnia), zoals met een zwarte lijn is aangegeven op de aan de overeenkomst aangehechte tekening
WL08770L	NHV De Voorn, Nijmegen	schubvis	nee	De linkeroever van de Waal vanaf de grensscheiding van de secties B en A van de kad. gem. Ooy (plm. km. 877.035) tot aan de grensscheiding van de kad. gem. Ooy en Nijmegen (plm. km. 882.265), waarvan is uitgezonderd het gedeelte tussen km. 879.300 en km. 880.100, de.e.a. voorzover dit schubvisvisrecht aan de Staat toebehoort.
WL08770L	NHV De Voorn, Nijmegen	volledig	ja	het water in het gebied gelegen in de Ooypolder in de Heerlijkheid Ooy-Persingen, de wateren gelegen tussen de navolgende wegen Ooyse Bandijk, Persingenstraat, Kerkdijk, Kapitteldijk, vanaf Halve Galg de Erlecomse Weg, Erlecomsedijk, Ooyse Bandijk, met uitzondering van het gedeelte Ooyse Graaf, waarvan het Polderdistrict Circul van de Ooy het heerlijke visrecht heeft afgekocht en de zgn. Wielen (welke aan D.W.S. zijn verhuurd) en de visrechten van waterpartijen in eigendom van de heer Jurgens, welke zijn verkocht en overgedragen op 1 januari 1999, een en ander zoals omschreven in de gerechtelijke uitspraak van het Hof te Arnhem (1 ^e kamer), 13 november 1930 (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Fockema Andreae en Meindcrsnia), zoals met een zwarte lijn is aangegeven op de aan de overeenkomst aangehechte tekening
WL08790R1	HSV De Karper, Bemmelen	volledig	nee	de wateren gelegen in de buitenpolder te Bemmelen, kad. bekend gem. Bemmelen, sectie D nrs. 678 ged. nl. de zgd. Acht Morgen, 682, 683
WL08790R2	HSV De Karper, Bemmelen	volledig	nee	de wateren gelegen in de buitenpolder te Bemmelen, kad. bekend gem. Bemmelen, sectie D nrs. 678 ged. nl. de zgd. Acht Morgen, 682, 683
WL08792R	TJP van der Zanden	volledig	nee	Het aalvisrecht: a. de linkeroever van de Waal vanaf de grensscheiding van de secties A en B vanaf de kad. gem. Ooy (plm. Kmr. 882.265) m.u.v. het aalvisrecht van de zgn. Ooyse Strang (evenwijdig aan de Bandijk van nabij het Groenlandse Veerhuis tot Pals) en de overige kreken, inhammen en strangen in voormeld riviervak; volledig visrecht: De Waal vanaf de grens tussen de kad. gem. Ressen en Bemmelen tot de grens tussen de kad. gem. Bemmelen en Gendt, rechterhelft, alsmede tussen km. 879.300 en 880.100 de linkerhelft;

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL08792R	HSV De Karper, Bemmelen	schub	nee	Het aalvisrecht: a. de linkeroever van de Waal vanaf de grensscheiding van de secties A en B vanaf de kad. gem. Ooy (plm. Kmr. 882.265) m.u.v. het aalvisrecht van de zgn. Ooyse Strang (evenwijdig aan de Bandijk van nabij het Groenlandse Veerhuis tot Pals) en de overige kreken, inhammen en strangen in voormeld riviervak; volledig visrecht: De Waal vanaf de grens tussen de kad. gem. Ressen en Bemmelen tot de grens tussen de kad. gem. Bemmelen en Gendt, rechterhelft, alsmede tussen km. 879.300 en 880.100 de linkerhelft;
WL08794L	TJP van der Zanden	volledig	nee	Het aalvisrecht: a. de linkeroever van de Waal vanaf de grensscheiding van de secties A en B vanaf de kad. gem. Ooy (plm. Kmr. 882.265) m.u.v. het aalvisrecht van de zgn. Ooyse Strang (evenwijdig aan de Bandijk van nabij het Groenlandse Veerhuis tot Pals) en de overige kreken, inhammen en strangen in voormeld riviervak; volledig visrecht: De Waal vanaf de grens tussen de kad. gem. Ressen en Bemmelen tot de grens tussen de kad. gem. Bemmelen en Gendt, rechterhelft, alsmede tussen km. 879.300 en 880.100 de linkerhelft;
WL08794L	NHV De Voorn, Nijmegen	volledig	ja	het water in het gebied gelegen in de Ooypolder in de Heerlijkheid Ooy-Persingen, de wateren gelegen tussen de navolgende wegen Ooyse Bandijk, Persingenstraat, Kerkdijk, Kapitteldijk, vanaf Halve Galg de Erlecomse Weg, Erlecomsedijk, Ooyse Bandijk, met uitzondering van het gedeelte Ooyse Graaf, waarvan het Polderdistrict Circul van de Ooy het heerlijke visrecht heeft afgekocht en de zgn. Wielen (welke aan D.W.S. zijn verhuurd) en de visrechten van waterpartijen in eigendom van de heer Jurgens, welke zijn verkocht en overgedragen op 1 januari 1999, een en ander zoals omschreven in de gerechtelijke uitspraak van het Hof te Arnhem (1 ^e kamer), 13 november 1930 (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Fockema Andreae en Meindcrsnia), zoals met een zwarte lijn is aangegeven op de aan de overeenkomst aangehechte tekening
WL08800R	HSV De Karper, Bemmelen	volledig	nee	In en langs het gedeelte van de oever van het nabij de Waaldijk te Bemmelen gelegen zand- en grindgat lokaal bekend als D.O.S.plas. Kadastraal bekend gemeente Bemmelen sectie D nr(s). 817 en 822, beide gedeeltelijk.
WL08801L	NHV De Voorn, Nijmegen	schubvis	nee	De linkeroever van de Waal vanaf de grensscheiding van de secties B en A van de kad. gem. Ooy (plm. km. 877.035) tot aan de grensscheiding van de kad. gem. Ooy en Nijmegen (plm. km. 882.265), waarvan is uitgezonderd het gedeelte tussen km. 879.300 en km. 880.100, de.e.a. voorzover dit schubvisvisrecht aan de Staat toebehoort.
WL08801L	NHV De Voorn, Nijmegen	volledig	ja	het water in het gebied gelegen in de Ooypolder in de Heerlijkheid Ooy-Persingen, de wateren gelegen tussen de navolgende wegen Ooyse Bandijk, Persingenstraat, Kerkdijk, Kapitteldijk, vanaf Halve Galg de Erlecomse Weg, Erlecomsedijk, Ooyse Bandijk, met uitzondering van het gedeelte Ooyse Graaf, waarvan het Polderdistrict Circul van de Ooy het heerlijke visrecht heeft afgekocht en de zgn. Wielen (welke aan D.W.S. zijn verhuurd) en de visrechten van waterpartijen in eigendom van de heer Jurgens, welke zijn verkocht en overgedragen op 1 januari 1999, een en ander zoals omschreven in de gerechtelijke uitspraak van het Hof te Arnhem (1 ^e kamer), 13 november 1930 (Mrs. Jhr. van der Does de Willebois, Fockema Andreae en Meindcrsnia), zoals met een zwarte lijn is aangegeven op de aan de overeenkomst aangehechte tekening
WL08810R	HSV De Karper, Bemmelen	volledig	nee	De "Strang" kad. bekend gem. Bemmelen sectie B nr. 116 en sectie D nr. 119, 482, 483, 490 en 491
WL08815	TJP van der Zanden	volledig	nee	Het volledig visrecht in de Waal, voor zover gelegen aan de rechterhelft bij kmr. 881.530 en aan de linkerhelft bij kmr. 882.265 tot aan kmr. 888.100

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL08815	NHV De Voorn, Nijmegen	schub	nee	Het volledig visrecht in de Waal, voor zover gelegen aan de rechterhelft bij kmr. 881.530 en aan de linkerhelft bij kmr. 882.265 tot aan kmr. 888.100
WL08830L	HSV De Oude Waal, Nijmegen	volledig	nee	De Oude Waal onder Ooy buitendijks lopende van de Strang (Ooy sectie A nr. 576) tot een lijn van de hofstede "de Schaapskooi" aan de Ooydijk in noordelijke richting naar de n.w. hoek van het perceel Nijmegen sectie A nr. 98.
WL08868L1	NHV De Voorn	volledig	nee	A. het Maas-Waalkanaal, vanaf 50m. uit het einde van de binnenhoofden van de sluis Heumen tot op 300m. uit het einde van de binnenhoofden van de sluis Weurt; B. het Maas-Waalkanaal, vanaf 450m. uit het uiteinde van de buitenhoofden van de sluis Weurt tot een rechte lijn aan de Waalzijde getrokken vanaf de bovenzijde van de haven (steenbezetting) tot de benedenzijde van de haven (steenbezetting) ter hoogte van de middelbare rivierstand; C. de bermsloten ter weerszijden van en over de volle lengte van het Maas-Waalkanaal.
WL08868L2	NHV De Voorn, Nijmegen	volledig	nee	A. het Maas-Waalkanaal, vanaf 50m. uit het einde van de binnenhoofden van de sluis Heumen tot op 300m. uit het einde van de binnenhoofden van de sluis Weurt; B. het Maas-Waalkanaal, vanaf 450m. uit het uiteinde van de buitenhoofden van de sluis Weurt tot een rechte lijn aan de Waalzijde getrokken vanaf de bovenzijde van de haven (steenbezetting) tot de benedenzijde van de haven (steenbezetting) ter hoogte van de middelbare rivierstand; C. de bermsloten ter weerszijden van en over de volle lengte van het Maas-Waalkanaal.
WL08870L	HSV De Duivelskolk, Weurt	volledig	nee	Nieuwe Grindgat te Weurt
WL08870R1	HSV Esox, Oosterhout	volledig	nee	De Oosterhoutsewaard, kad. Gem. Lent, sectie C 916 en gem. Nijmegen, sectie D 16, 17 en 18.
WL08870R2	HSV Esox, Oosterhout	volledig	nee	Kad. bekend gem. Slijk-Ewijk sectie B nrs. 212,216 en 744 respectievelijk genaamd "De Grote Wiel", "Wolfsgat" en "Doorbraak van 1820"
WL08870R3	HSV Esox, Oosterhout	volledig	nee	Kad. bekend gem. Slijk-Ewijk sectie B nrs. 212,216 en 744 respectievelijk genaamd "De Grote Wiel", "Wolfsgat" en "Doorbraak van 1820"
WL08870R4	HSV Esox, Oosterhout	volledig	nee	Kad. bekend gem. Slijk-Ewijk sectie B nrs. 212,216 en 744 respectievelijk genaamd "De Grote Wiel", "Wolfsgat" en "Doorbraak van 1820"
WL08880L	HSV De Duivelskolk, Weurt	volledig	nee	Oude Grindgat te Weurt
WL08880R	HSV Esox, Oosterhout	volledig	nee	De kolken gelegen aan de rechteroever van de Waal onder Oosterhout , kad. bekend gemeente Valburg, sectie L nr. 1256 gedeeltelijk
WL08881	J Viveen	volledig	nee	De gehele breedte van het "stromende gedeelte" van rivier de Waal vanaf kmr 888.100 tot aan kmr 895.500, alsmede de zgn. kantvisserij op de zuiderlijke oever, voorzover Staatseigendom, met uitzondering van het gedeelte gelegen aan de rechteroever (noodzijde), tussen kmr 890.635 en kmr 895.500, en wat begrensd wordt tot aan de denkbeeldig getrokken lijn over de koppen van de Kribben.
WL08881	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	nee	De gehele breedte van het "stromende gedeelte" van rivier de Waal vanaf kmr 888.100 tot aan kmr 895.500, alsmede de zgn. kantvisserij op de zuiderlijke oever, voorzover Staatseigendom, met uitzondering van het gedeelte gelegen aan de rechteroever (noodzijde), tussen kmr 890.635 en kmr 895.500, en wat begrensd wordt tot aan de denkbeeldig getrokken lijn over de koppen van de Kribben.

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL08894R	HSV De Sportvissters, Slijk-Ewijk	volledig	nee	De Strang te Slijk-Ewijk kad. bekend gem. Slijk-Ewijk sectie C nrs. 622, 765 en 766 gelegen aan de rechteroever van de Waal ter hoogte van plm. km. 889.370 en plm. km. 890.170
WL08906R	HSV Esox, Oosterhout	schub	nee	Het gedeelte van de rechteroever van de rivier de Waal onder Valburg en Zetten, tussen km. 890.635 en km. 895.500
WL08930L	J Viveen	volledig	nee	De gehele breedte van het "stromende gedeelte" van rivier de Waal vanaf kmr 888.100 tot aan kmr 895.500, alsmede de zgn. kantvisserij op de zuiderlijke oever, voorzover Staatseigendom, met uitzondering van het gedeelte gelegen aan de rechteroever (noodzijde), tussen kmr 890.635 en kmr 895.500, en wat begrensd wordt tot aan de denkbeeldig getrokken lijn over de koppen van de Kribben.
WL08930L	HSV De Loenensche Well, Ewijk	schub	nee	Strang in de Ewijkse Plaat
WL08959	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	ja	de rivier de Waal , bestaande uit: a. de rivier de Waal vóór de dorpen Zuilichem en Herwijnen, als van ouds vroeger kadastraal bekend gemeente Zuilichem, sectie A, nummer 934, grootte onbekend, en gemeente Herwijnen, sectie D, nummer 1950, groot 28 hectare, 38 are en 6 centiare, en sectie E, nummer 2201, ter grootte van 10 hectare, 56 are en 40 centiare, thans zonder kadastrale aanduiding, zijnde het 'Zuilichemse Viswater'; b. de rivier de Waal, beginnende tussen het huis van Jan de Leeuw en Jan van Olst te Andelst en eindigende bij het huis van Jan van de Wal te Ochten, zijnde het 'Drutens Viswater (895.870 bij Andelst tot km 907.000 bij Ochten)';
WL08990L	HSV Deest	volledig	nee	Het water gelegen aan de riviervoorzijde van de toegangsweg naar de steenfabriek Vlamoven Deest, kad. bekend gem. Afferden sectie A nr. 133, 434, 435 en 877
WL08990R1	HSV Dodewaard	volledig	nee	Zandwinplas Waalwaard
WL08990R2	HSV Dodewaard	volledig	nee	Zandwinplas Waalwaard
WL08990R3	HSV Dodewaard	volledig	nee	De Strang te Dodewaard
WL09010R	HSV Dodewaard	volledig	nee	Haven werf Dodewaard
WL09050R	HSV De Sportvisser, Ochten	volledig	?	Gouverneurspolder onder Ochten
WL09062L	HSV Steeds Actief, Boven-Leeuwen	volledig	nee	Het complex van de percelen water in de gem. Druten en kad. bekend gem. Druten sectie A nr. 43, 44 en 45 genaamd de Strang en gelegen juist beneden de afweg "Het Pakwerk" tussen de Drevenwaard en het buitentalud van de Waalbanddijk in de Drutense uitwaardenpolder
WL09070	HSV De Sportvisser, Ochten	volledig	ja	Waal vanaf km 907.000 tot de krib op de rechteroever km 908.930, grensscheiding IJzendoorn en Echteld, in rechte richting naar de linkeroever tussen krib 908.795
WL09077R	HSV De Sportvisser, Ochten	volledig	ja	Vluchthaven te IJzendoorn
WL09089	WM Hol	volledig	ja	Waal gehele breedte, van de krib op de rechteroever km 908.930, grensscheiding IJzendoorn en Echteld, in rechte richting naar de linkeroever tussen krib 908.795 en 908.945 tot benedenwaarts de lijn loodrecht over de rivier getrokken uit de as van de derde krib boven km 912 noorderwal, zijnde krib 911.470

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL09115	WM Hol	volledig	ja	Waal gehele breedte, van de krib op de rechteroever km 908.930, grensscheiding IJzendoorn en Echteld, in rechte richting naar de linkeroever tussen krib 908.795 en 908.945 tot benedenwaarts de lijn loodrecht over de rivier getrokken uit de as van de derde krib boven km 912 noorderwal, zijnde krib 911.470
WL09115	HSV Onder Ons, Tiel	volledig	ja	Waal gehele breedte, van de krib op de rechteroever km 908.930, grensscheiding IJzendoorn en Echteld, in rechte richting naar de linkeroever tussen krib 908.795 en 908.945 tot benedenwaarts de lijn loodrecht over de rivier getrokken uit de as van de derde krib boven km 912 noorderwal, zijnde krib 911.470
WL09089	HSV Onder Ons, Tiel	schub	ja	Waal gehele breedte, van de krib op de rechteroever km 908.930, grensscheiding IJzendoorn en Echteld, in rechte richting naar de linkeroever tussen krib 908.795 en 908.945 tot benedenwaarts de lijn loodrecht over de rivier getrokken uit de as van de derde krib boven km 912 noorderwal, zijnde krib 911.470 en de rivier de Waal vanaf km 911.470 tot 912.900
WL09092R	HSV De Sportvisser, Ochten	volledig	nee	De Binnenwaard bij Echteld
WL09096R	HSV De Sportvisser, Ochten	volledig	?	Het Spijker onder IJzendoorn
WL09100L	WM Hol	volledig	ja	Strang Beneden-Leeuwen
WL09129	HSV Onder Ons, Tiel	schub	nee	De rivier de Waal, globaal gelegen tussen kmr. 912.900 en 915,710, uitgezonderd: de voorhaven van het Amsterdam-Rijnkanaal, de Strang te Echteld, de haven van Tiel.
WL09132R1	HSV Onder Ons, Tiel	schub	nee	De voorhaven van het Amsterdam-Rijnkanaal tussen de Bernhardsluis en de rivier de Waal.
WL09132R2	HSV De Brasem, Tiel	schub	nee	De voorhaven (Tielse zijde) van het Amsterdam-Rijnkanaal onder Tiel
WL09132R3	HSV Onder Ons, Tiel	schub	nee	De voorhaven van het Amsterdam-Rijnkanaal tussen de Bernhardsluis en de rivier de Waal.
WL09132R4	HSV De Brasem, Tiel	schub	nee	De voorhaven (Tielse zijde) van het Amsterdam-Rijnkanaal onder Tiel
WL09132R4	J de Bruin	aal	nee	Beide zijden in de voorhaven van het Amsterdam-Rijnkanaal te Tiel tussen km. 71.800 en de rivier de Waal
WL09147R	HSV Onder Ons, Tiel	schub	nee	a. het zgn. "Paardenwater", gelegen aan de rechteroever van de Waal, tussen de kribben 914.850 en 914.970, benedenwaarts van het veer Tiel-Wamel, b. de zgn. toegangseul naar het v.m. Inundatiekanaal te Tiel, gelegen aan de rechteroever van de Waal tussen de kribben 915.710 en 915.880.
WL09155L	HSV Het Snoekje, Dreumel	schub	nee	De Strang gelegen in het winterbed aan de linkeroever van de Waal onder Wamel.
WL09157	J Viveen	volledig	nee	In een gedeelte van het Dreumelse viswater over de gehele breedte van de rivier de Waal begrenst bovenwaarts door de lijn getrokken van de grensscheiding der kad. gem. Wamel en Dreumel; aan de linkeroever (nabij krib 915.565) in rechte richting naar rechteroever nabij krib 915.710 (ingang v.m. Inundatiekanaal bij Tiel) benedenwaarts door de lijn getrokken uit de as van krib 918.475 (linkeroever) in rechte richting naar de as van krib 918.480 (rechteroever)
WL09157	Sportvisserij ZuidWest Nederland	volledig	nee	In een gedeelte van het Dreumelse viswater over de gehele breedte van de rivier de Waal begrenst bovenwaarts door de lijn getrokken van de grensscheiding der kad. gem. Wamel en Dreumel; aan de linkeroever (nabij krib 915.565) in rechte richting naar rechteroever nabij krib 915.710 (ingang v.m. Inundatiekanaal bij Tiel) benedenwaarts door de lijn getrokken uit de as van krib 918.475 (linkeroever) in rechte richting naar de as van krib 918.480 (rechteroever)

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL09157R	HSV Onder Ons, Tiel	schub	nee	a. het zgn. "Paardenwater", gelegen aan de rechteroever van de Waal, tussen de kribben 914.850 en 914.970, j benedenwaarts van het veer Tiel-Wamel, b. de zgn. toegangsgeul naar het v.m Inundatiekanaal te Tiel, gelegen aan de rechteroever van de Waal tussen de kribben 915.710 en 915.880.
WL09170L1	HSV Het Snoekje, Dreumel	volledig	nee	Vonkerplas
WL09170L2	HSV Het Snoekje, Dreumel	volledig	nee	Vaticaan
WL09170L3	HSV Het Snoekje, Dreumel	volledig	nee	Reijnderswieleke
WL09185	Federatie Midden Nederland	schub	nee	Een gedeelte van de rivier de Waal (Dreumelse viswater), bovenwaarts vanaf de lijn gaande van kmr. 918.475 aan de linkeroever naar kmr. 918.480 aan de rechteroever en benedenwaarts vanaf de lijn gaande van kmr. 921.360 aan de linkeroever tot aan de kmr. 921.365 aan de rechteroever, met uitzondering van de aan van Rossum's Scheepsbouw BV en Steenfabriek Bato's Erf BV in erfpacht zijnde oppervlakten.
WL09190L	HSV Het Snoekje, Dreumel	volledig	nee	De Kil
WL09197L	PJ Zwemstra, Heerewaarden	volledig	nee	De haven en toegangskanaal naar de haven gelegen buitendijks van de Scheepswerf als zodanig eigendom van verhuurder sectie E nr. 1336, 951 t/m 953 , 1439, 320, 1307, 315
WL09214L	H Biesters	volledig	nee	Het stromend deel van de rivier de Waal voorzover dit deel is gelegen in de gem. Heerewaarden kad. bekend gem. Heerewaarden sectie A1 nr. 1155 ged., sectie C1 nr. 2020 ged., sectie C2 nr. 2028 ged., sectie D1 nr. 524 ged.
WL09214L	HSV De Maaskanters, Heerewaarden	volledig	ja	b. het stil water tussen de kribben in de Waal aan de Heerewaardense zijde van deze rivier, vanaf de gemeentegrens met Dreumel tot de ingang van het St. Andrieskanaal, zomede aan de waalzijde in het Oude Kanaal van Sint Andries;
WL09214R	AC Viveen	volledig	ja	Rivier de Waal, zich uitstreckende van de Dreumelse limiet tot tegenover de scheiding tussen Varik en Heeselt aan de Varikse of noordzijde van de rivier derhalve in de lengte over de uitgestrektheid van het dorp Varik en in de breedte tot aan de Plaat en de daaraan grenzend midden van de rivier; het stilwater tussen de kribben aan de rechter of de Varikse oever van de rivier
WL09214R	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	ja	Rivier de Waal, zich uitstreckende van de Dreumelse limiet tot tegenover de scheiding tussen Varik en Heeselt aan de Varikse of noordzijde van de rivier derhalve in de lengte over de uitgestrektheid van het dorp Varik en in de breedte tot aan de Plaat en de daaraan grenzend midden van de rivier; het stilwater tussen de kribben aan de rechter of de Varikse oever van de rivier
WL09230L	HSV De Maaskanters, Heerewaarden	volledig	nee	d. het stil water aan de linker oever van de rivier de Waal te Heerewaarden, genaamd de "Zuidergeul", zijnde een strang of kil gelegen op gedeelten van de kadastrale percelen, sectie C1, nrs. 1396 t/m 1401 en 1443 met een onbekende totale oppervlakte
WL09240	HSV Onder Ons, Tiel	volledig	ja	Het Rossumse viswater, gerekend de zuidoever vanaf de rivier de Waal tot de Rijksdijk van de Sluis te St. Andries van de scheiding Heerewaarden-Rossum, buiten de dijk stroomafwaarts tot de scheiding Rossum-Hurwenen en gerekend de noordoever, de scheiding van heeselt-Varik tot de

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
				scheiding Heeselt Opijnen (km. 924 tot km 929), met uitzondering van de haven der Heesletse steenfabriek. De baggergaten onder en boven de dam der Noordergeul te Heeselt, gemeente Neerijnen.
WL09240L	HSV De Maaskanters, Heerewaarden	volledig	nee	e. het stil water aan de linker oever van de rivier de Waal te Heerewaarden, genaamd de "Ketelaarse Put", zijnde een kleiput gelegen op een gedeelte van het kadastrale perceel, sectie C, nummer 1735, ter grootte van circa 1,60 ha.
WL09243L	HSV De Maaskanters, Heerewaarden	volledig	nee	c. het stil water aan de linker oever van de rivier de Waal te Heerewaarden, genaamd het "Weiwaardsgat", zijnde een strang of kil tussen de Hijswaard en de Meesterswaard, welk water omvat de kadastrale percelen, sectie C2, nrs. 1314, 1315, 1319, 1320 en 1327 met een totale oppervlakte van 6.95.50 ha.
WL09250R	HSV Onder Ons, Tiel	volledig	ja	Het Rossumse viswater, gerekend de zuidoever vanaf de rivier de Waal tot de Rijksdijk van de Sluis te St. Andries van de scheiding Heerewaarden-Rossum, buiten de dijk stroomafwaarts tot de scheiding Rossum-Hurwenen en gerekend de noordoever, de scheiding van heeselt-Varik tot de scheiding Heeselt Opijnen (km. 924 tot km 929), met uitzondering van de haven der Heesletse steenfabriek. De baggergaten onder en boven de dam der Noordergeul te Heeselt, gemeente Neerijnen.
WL09250R	HSV Onder Ons, Tiel	volledig	nee	Het baggergat, gelegen bovenstrooms van km. 925.770 aan de rechteroever van de Waal onder Heesselt, kad. bekend gem. Varik sectie C nr. 301
WL09260L	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	nee	Een gedeelte van de afgedamde Maasarm te Alem, het Schanse Gat en het zuidelijk en noordelijk toeleidingskanaal naar de schutsluis te St. Andries.
WL09260R	HSV Onder Ons, Tiel	volledig	ja	Het Rossumse viswater, gerekend de zuidoever vanaf de rivier de Waal tot de Rijksdijk van de Sluis te St. Andries van de scheiding Heerewaarden-Rossum, buiten de dijk stroomafwaarts tot de scheiding Rossum-Hurwenen en gerekend de noordoever, de scheiding van heeselt-Varik tot de scheiding Heeselt Opijnen (km. 924 tot km 929), met uitzondering van de haven der Heesletse steenfabriek. De baggergaten onder en boven de dam der Noordergeul te Heeselt, gemeente Neerijnen.
WL09270R	H Biesters	volledig	ja	de haven der Heesseltse steenfabriek.
WL09280	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	ja	De Waal bij Zaltbommel van Neerijnen af tot Hesselt. Kilometerraai 928 tot 932.
WL09290R	HSV Onder Ons, Tiel	volledig	ja	Het Rossumse viswater, gerekend de zuidoever vanaf de rivier de Waal tot de Rijksdijk van de Sluis te St. Andries van de scheiding Heerewaarden-Rossum, buiten de dijk stroomafwaarts tot de scheiding Rossum-Hurwenen en gerekend de noordoever, de scheiding van heeselt-Varik tot de scheiding Heeselt Opijnen (km. 924 tot km 929), met uitzondering van de haven der Heesletse steenfabriek. De baggergaten onder en boven de dam der Noordergeul te Heeselt, gemeente Neerijnen.
WL09310L0	HSV De Put, Opijnen	volledig	nee	Kil van Hurwenen; De percelen kad. bekend gem. Rossum, sectie D, nummers 819, 1559 en 1563
WL09310L1	HSV Nieuw Leven, Zaltbommel	volledig	nee	Rossum D 1563 (put C) en 1561 ged en 1567 ged (Put B)
WL09310L2	HSV De Put, Opijnen	volledig	nee	Hurwenense Kil; De percelen kad. bekend gem. Rossum, sectie D, nummers 819, 1559 en 1563
WL09310L3	HSV Nieuw Leven, Zaltbommel	volledig	nee	Rossum D 1563 (put C) en 1561 ged en 1567 ged (Put B)

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL09310R	HSV De Put, Opijnen	volledig	nee	De viswateren, plaatselijk bekend als de "De Put" gelegen op de Rijswaard, behorende tot het landgoed Waardenburg en Neerijnen kad. gem. Est en Opijnen sectie C 2562 ged.
WL09314	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	ja	Waal voor Neerijnen
WL09344	J Viveen	volledig	?	A. de rivier de Waal over de gehele breedte, vanaf de lijn lopende vanaf plm. krib 934.390 (noordelijke oever) waar de v.m. steigerpoort te Zaltbommel plm. krib 934.455 (zuidelijke oever) tot aan de lijn lopende vanaf een punt 24m. boven km. 936 (noordelijke oever) dit is even boven krib 936.090, naar de Bommelse paal in de stoep van de zuidelijke bandijk onmiddellijk beneden de kloosterwiel dit is even boven krib 936.105; b. het Veerslob te Gameren t.o. het dorp Haaften ; c. het Veerslob te Tuil
WL09360	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	ja	A: rivier de Waal gen. Het Froon vanaf Haaften tot Nieuwaal. De rivier de Waal voor de dorpen Zuilichem en Herwijnen. Kmr. 936.000 tot 944.000
WL09360R	HSV De Elft, Haaften	volledig	nee	Overnachtingshaven Haaften
WL09362L	J Viveen	volledig	?	A. de rivier de Waal over de gehele breedte, vanaf de lijn lopende vanaf plm. krib 934.390 (noordelijke oever) waar de v.m. steigerpoort te Zaltbommel plm. krib 934.455 (zuidelijke oever) tot aan de lijn lopende vanaf een punt 24m. boven km. 936 (noordelijke oever) dit is even boven krib 936.090, naar de Bommelse paal in de stoep van de zuidelijke bandijk onmiddellijk beneden de kloosterwiel dit is even boven krib 936.105; b. het Veerslob te Gameren t.o. het dorp Haaften ; c. het Veerslob te Tuil
WL09380R1	G. van Heuckelum	volledig	nee	Vis- en looprecht in en langs de put gelegen achten de zwembadput, gelegen in het natuurgebied De Crobsewaard vallend onder de gemeente Haaften.
WL09380R2	HSV De Elft, Haaften	volledig	nee	Het visrecht in de zgn. "Beslagput" en de Zwembadput gelegen tussen de zgn. "Kardam" en de Waalbandijk te Haaften
WL09380R3	HSV De Elft, Haaften	volledig	nee	Het visrecht in de zgn. "Beslagput" en de Zwembadput gelegen tussen de zgn. "Kardam" en de Waalbandijk te Haaften
WL09380R4	HSV De Elft, Haaften	volledig	nee	De strook van de ontzandingsput Crobse waard te Haaften
WL09390R1	HSV De Elft, Haaften	volledig	nee	De strook van de ontzandingsput Crobse waard te Haaften
WL09390R2	HSV De Elft, Haaften	volledig	nee	De strook van de ontzandingsput Crobse waard te Haaften
WL09410L1	HSV Het Blinkertje, Gameren	volledig	nee	De zandput gelegen in de uiterwaard van Gameren, kad. Nr. P 892, 849 (ged.), 310, Kerkwijk P 1508
WL09440	Sportvisserij ZuidWest Nederland	schub	ja	Het visrecht in de rivier "de Waal" vanaf Zuilichem tot aan Vloerkenszijfing of de limiet scheiding van Vuren en Dalen zo en in dier voege als dit recht van visserij door de huidige eigenaren en door hun voorgangers is bezeten en van ouds verpacht geweest en voorzover hun gerechtigdheid is – strekkende aan weerszijden van de rivier. 2. Het visrecht achter de kribben en zanden, voorzover dit recht aan verpachters toebehoort
WL09440	WF Wijnbelt	volledig	ja	Het visrecht in de rivier "de Waal" vanaf Zuilichem tot aan Vloerkenszijfing of de limiet scheiding van Vuren en Dalen zo en in dier voege als dit recht van visserij door de huidige eigenaren en door hun voorgangers is bezeten en van ouds verpacht geweest en voorzover hun gerechtigdheid is – strekkende aan weerszijden van de rivier. 2. Het visrecht achter de kribben en zanden, voorzover dit recht aan verpachters toebehoort

Gebied code	Visrechthebbende	Type visrecht	heerlijk recht?	omschrijving
WL09500R	HSV De Hondswaard, Dalem	volledig	nee	Kad. Gem. Vuren sectie S 796 ged.
WL09510	Woudrichemse Cooperatieve VV De Hoop	volledig	ja	Afgedamde Maas vanaf de scheiding Waal/Boven-Merwede tot aan loswal van Poederoijen. De Waal vanaf Woudrichem tot het Vurense fort en schuin opwaarts tot de eerste krib boven de Bloemkreek. M.u.v. gedeelte linkeroever (zuidzijde).
WL09512L	Stichting museum Slot Loevestein	volledig	nee	De wateren van het Slot Loevestein, m.n. de Slotgracht de binnen- en buiten gracht, binnen en buiten de Glacis gelegen van het slot Loevestein.
WL09514L	Woudrichemse Cooperatieve VV De Hoop	volledig	nee	De Staat verhuurt aan de huurder, die in huur aanneemt het volledig visrecht van de zgn. kantvisserij in het stille water aan de linkeroever van de Waal tussen kmr. 951.406 en kmr. 952.300.

Bijlage V   Overzicht visrechthebbenden en schriftelijke toestemminghouders

Beroepsvisserij

T. Ansink
H. Biesters
G. van Heuckelum
W.M. Hol
F. Komen
H.J. Selten
A. van Triest
A.C. Viveen
J. Viveen
W. van Wijk
T.J.P. van der Zanden
P.J. Zwemstra

Sportvisserij

Federatie Midden Nederland
HSV De Brasem, Tiel
HSV De Duivelskolk, Weurt
HSV De Elft, Haaften
HSV De Hondswaard, Dalem
HSV De Karper, Bemmelen
HSV De Loenensche Well, Ewijk
HSV De Maaskanters, Heerewaarden
HSV De Oude Waal, Nijmegen
HSV De Put, Opijnen
HSV De Snoek, Gendt
HSV De Sportvisser, Ochten
HSV De Sportvisser, Slijk-Ewijk
HSV De Zeelt, Millingen
HSV Deest
HSV Dodewaard
HSV Esox, Oosterhout
HSV Het Blinkertje, Gameren
HSV Het Snoekje, Dreumel
HSV Nieuw Leven, Zaltbommel
HSV Onder Ons, Tiel
HSV Steeds Actief, Boven-Leeuwen
NHV De Voorn, Nijmegen
Sportvisserij ZuidWest Nederland

Overig

Stichting museum Slot Loevestein
W.F. Wijnbelt
Woudrichemse Cooperatieve VV De Hoop

60

Bijlage VII Toelichting bij werkwijze volgens Vissen met Verstand

A. Visbestand en benuttingruimte

Het recept voor het berekenen van de benuttingruimte voor de visserij (quota) zo als gepresenteerd in "Vissen met verstand" gaat als volgt:

1. Inventarisatie visstand

Per vissoort bepalen:

- Biomassa
- Productie
- Duurzaam oogstbare productie (DOP)

Relatie biomassa en productie wordt per soort bepaalt op basis van lengtesamenstelling van het visbestand. De duurzaam oogstbare productie, DOP, is per vissoort afhankelijk van (1) de lengtesamenstelling van de biomassa en (2) de productiviteit van het water (type water).

Te monitoren per vissoort:

- totale biomassa van het bestand
- lengtesamenstelling van de populatie

2. Bepalen streefbeeld

- Streefbeelden dienen te omschrijven:
- soortensamenstelling (welke soorten komen er voor)
- biomassa (bestandsomvang) per soort
- lengtesamenstelling per soort

3. Vaststellen beheer

- Bepalen benuttingsruimte (quotum = $DOP \times ha$)
- Verdelen quotum over beroep, sport en overige (stroperij & predators)
- Rationaliseren van de bevissing (waar, wanneer, hoe)

B. Commissie vangstregistratie (CVR)

Om de registratiegegevens te verzamelen en vertrouwelijk te beheren wordt een Commissie Vangstregistratie (CVR) opgezet. Deze CVR is een verzamelpunt van gegevens dat door de beroepsvissers en de individuele (onttrekkende) sportvisser vertrouwd wordt.

Activiteiten CVR

Doorlezen en doorspreken (met steun van CvB en SNL) van nut en noodzaak van vangstregistratie voor maatschappelijk gedragen visserij.

Verzamelen van de gegevens die halfjaarlijks aangeleverd worden door de beroepsvissers en de sportvissers.

In tweetallen (sport-beroep) met een beroepsvisser mee vissen waarbij ook de vangsten

of een gedeelte van de vangsten doorgemeten worden. Dit zal in eerste instantie ....? keer per jaar per visser per deelgebied gebeuren, met een maximum van ....? keer per visser.

In tweetallen .....? dagen per jaar veldwaarnemingen doen aan sportvisserij (onttrekking aal en snoekbaars) in het werkgebied van de VBC.

Gegevens van bovenstaande verwerken en (met steun van CvB en SNL) presenteren aan de VBC inclusief eventuele adviezen over verdere verbetering van de registratie.

Gevraagde inzet van de vrijwilligers

Gemiddeld ...? dagen per maand in het veld (...? dagen met beroep mee en ...? dagen veldwaarneming) en een ....? tal bijeenkomsten (avonden) per jaar. De verwerking van gegevens en de rapportage kan ook door een paar specialisten binnen de groep gedaan worden.

In principe gaat het om een inzet voor 2 jaar met vervolgens een doorloop naar de toekomst. Ook omdat er geïnvesteerd wordt in kennis en kunde van deze mensen.

Samenstelling

Minstens 3 mensen uit de omgeving van de beroepsvissers en 3 uit de omgeving van de sport.

C. Monitoring visstand in de praktijk

Wat moet regelmatig gemonitord worden:

- Zaken die snel (binnen een jaar) kunnen veranderen (bijv. biomassa per soort die verandert door visserijdruk en sterfte, aalscholverpredatie)
- Zaken die je belangrijk vindt (bijv. gegevens over de verdeling over grootteklassen van de veel beviste soorten als snoekbaars, paling en brasem)
- Zaken waarop je het beheer gaat sturen (komen bij voorkeur overeen met hierboven al eerder genoemde zaken, maar zouden ook zaken kunnen zijn als conditie van de vis (lengte-gewicht relatie bijv.).
- Meer of minder relevante zaken die zonder externe kosten vastgelegd kunnen worden.

Met minder regelmatig monitoren kan worden volstaan voor:

- vastleggen voorkomende soorten
- watertypes per VBC gebied (productieniveau).

Waar moet monitoring nog meer aan voldoen?

Belangrijkste eis aan monitoring is dat het betrouwbare gegevens oplevert. Dat zijn niet zozeer gegevens die wetenschappelijk verantwoord tot stand zijn gekomen (liever wel natuurlijk!), maar in ieder geval gegevens die door betrokkenen als betrouwbaar worden ervaren. Het is dan ook belangrijk dat vissers uit alle geledingen meedoen aan het verzamelen en aanleveren van monitoringsgegevens. Kennis van vissers die het gebied op hun duimpje kennen moet meegenomen worden in het monitoringsprogramma. Vangstdata van zowel beroeps als sportvissers zijn van het hoogste belang om gegevens te krijgen die door allen als betrouwbaar worden gezien. De activiteiten van de CVR spelen in dit kader een zeer belangrijke rol: vangstgegevens van vissers worden verzameld waarbij vertegenwoordigers van zowel sport als beroep aanwezig zijn.

Werkwijze volgens "Vissen met verstand":

- 1) Bespreking theorie van "Vissen met verstand" door gehele VBC
- 2) Aanwezige visbestand en benuttingsruimte van het gebied worden (per relevante soort) bepaald op basis van "Vissen met verstand", zie Toelichting A.
- 3) Instellen Commissie Vangstregistratie (CVR), zie Toelichting B.
- 4) Opstellen protocol hoe om te gaan met data aangeleverd aan de CVR
- 5) Alle partijen leveren (alle) voorhanden zijn de gegevens over onttrekking aan
- 6) Streefbeeld(en) worden per soort aangeleverd door de visrechthebbende(n) op die soort
- 7) De totale onttrekking per soort wordt bepaald door verschil tussen huidige en streefbeeldvisstand aan te geven en daar een onttrekking bij te berekenen die waarvan verwacht wordt dat daarmee het streefbeeld op afzienbare termijn bereikt mee zal worden.
- 8) De onttrekking per visrechthebbende zal gebeuren op basis van:
  - a. Bestaande rechten, en
  - b. Zinnige (economische) benutting
- 9) De toegestane visonttrekking kan per soort aangepast worden op basis van (vangst)gegevens
- 10) Praktijkgegevens tellen zwaarder naarmate ze gedetailleerder en langjariger zijn; in principe tellen praktijkgegevens zwaarder dan theoretische kengetallen uit "Vissen met verstand"
- 11) Visonttrekking gaat in eerste instantie op basis van bestaande rechten voor zowel door wie, hoe, waar en hoeveel onttrokken mag worden
- 12) Bepaling van de huidige visonttrekking (ook aan het begin van het visplan) houdt ook rekening met bijvangsten (zoals bijvangst schubvis in aalfuiken en palingsterfte door sportvissers), natuurlijke sterfte (bijv. door aalscholvers) en stroperij.
- 13) Jaarlijkse bijstelling van het plan op basis van monitoringsgegevens (zie Toelichting C.) en vangstregistraties kan deze onttrekking jaarlijks worden bijgesteld. De visstand (en daarmee de benuttingsruimte) zal jaarlijks worden beoordeeld door de VBC op grond van de parameters:
  - a. vangst per eenheid van visserij-inspanning (zowel hengel als beroepsvistuigen,
  - b. zowel regulier als in kader van monitoring)
  - c. de lengtesamenstelling van de geëxploiteerde soorten
  - d. c. de soortensamenstelling van de totale visstand en de onderlinge verhouding van de soorten.

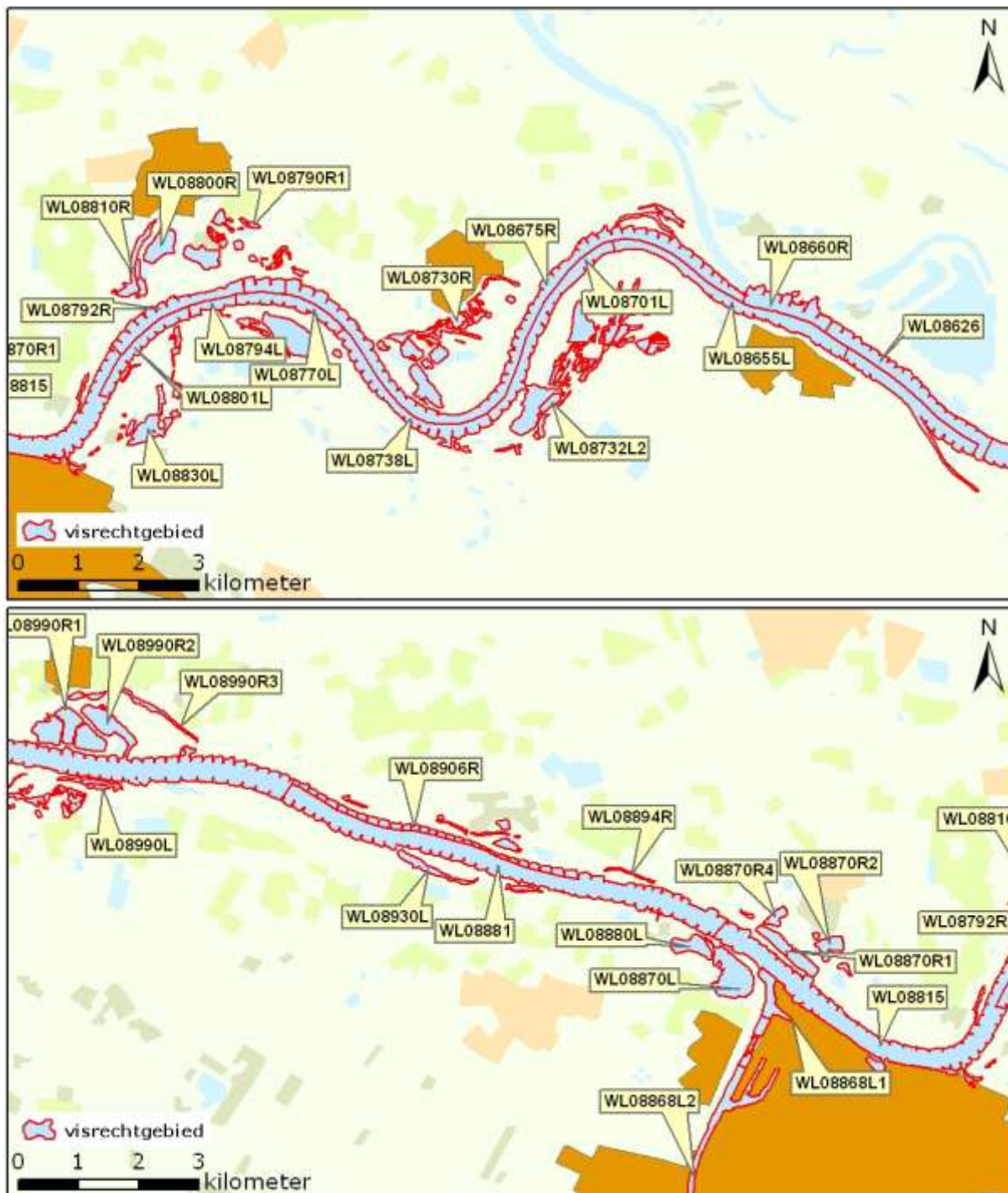
Bijlage VIII Kaarten

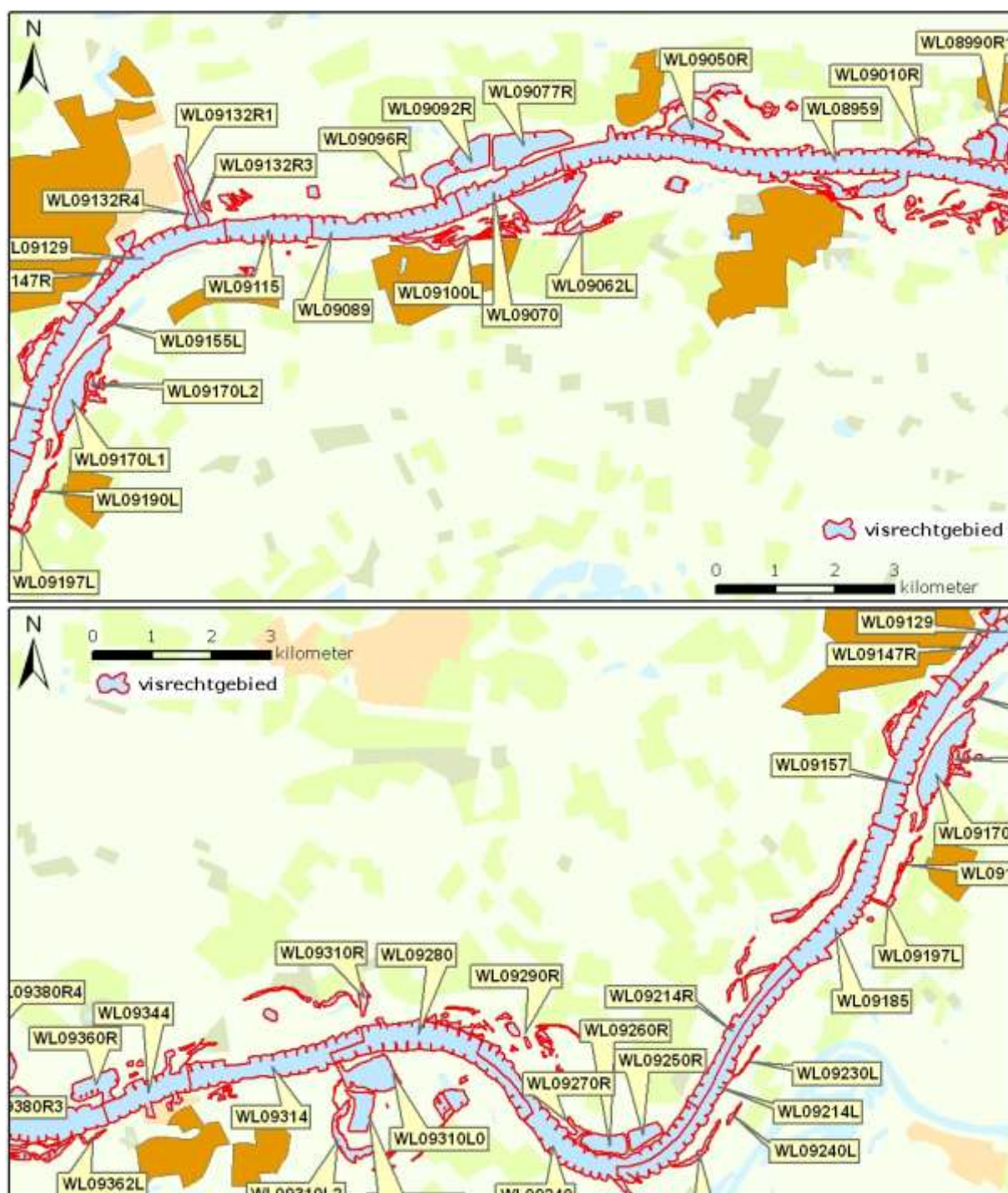
- 1) Kaarten visrechten
- 2) Kaarten sportvisserijgebruik

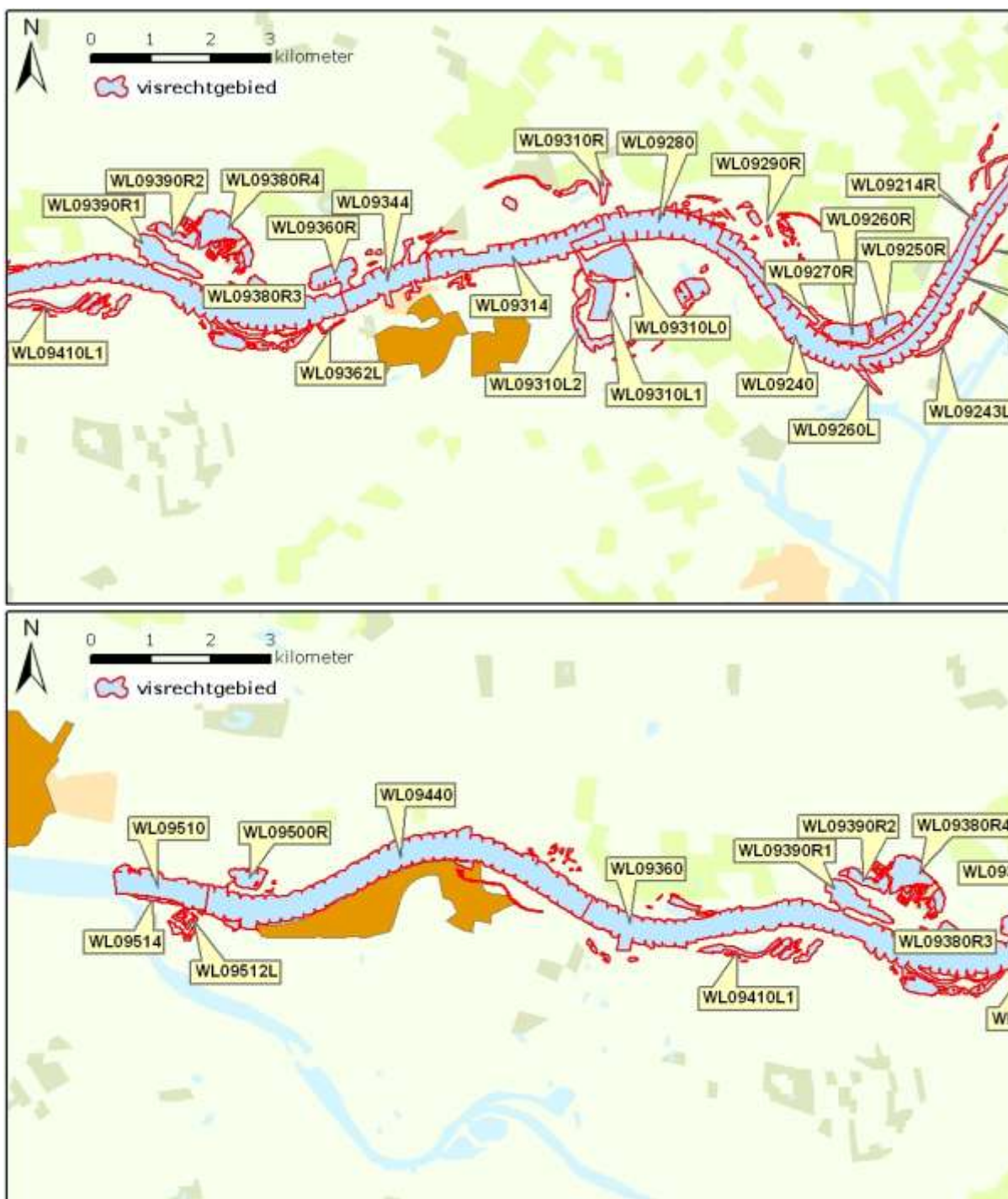
Kaart 1, visrechten

De nummers op de onderstaande kaarten corresponderen met de tabel in Bijlage IV.

Kaart 2, Sportvisserijgebruik

